Ն · 3183 — 1895 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 22 ՃՈՒՄԱԱ — 1313 ՐԷՃԷՊ 17 — ՕՆԳԻՐԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

ՓԱՐԱ 20 — 20 ՓԱՐԱ

ՃԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐԳԻՅԷ

ՊՕԼԻԹԻԳԻՅԷ ՄԻԼԼԻՅԷ ԹԻՃԱՐԻՅԷ ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ՑԷՎԱՄԻ ԿԱԶԷԹԱ

(صاحب امتیاز: جیوه‌لکیان) — جریدهٔ شرقیه

ԱԳՕՆԷ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

	12 այլըգ	6 այլըգ	3 այլըգ
ՍԹԱՄՊՕԼ	140 ղր.	70 ղր.	40 ղր.
ՔԱՇՐԱ	200	» 100	»

Մէհրուլյէ 20 ղրուշտան

ԻԼԱՆԱԹ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

1ինճի, 2նճի վէ 3ինճի սահիֆէ ղր. 5
Կիւնճիւ սահիֆէ 11ի 10ը. հա. » 3
Մէվատտը նաֆիյայա տաիր պէնտլէր մէճճանէն գապուլ օլունաճագ վէ աէրճ օլունմայան էվրագ իատէ օլունմայաճագ

Իտարէխանէսի Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ նումէրօ 20 ճիվէլէկեան մաթպաասընտատըր ։ Բասմմէի մէվատտ հագգընտա կազէթանըն սահիպ վէ մէսուլը ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ— միւրաճաաթ օլունա ։

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Պէրլինտէն կէլէն ճումաա էրթէսի կիւնքի Թարիհլէ իշար օլընտըղընա կէօրէ, Ալէմանիա պաշ վէքիլի բրէնս Հօհէնլօհէնին Աւստրիայա սէյահաթը պիրտէն պիրէ գարարլաշտըրըլմըշ տըր։ Ալէման կազէթալարը՝ միւշարէլէյհին Աւստրիա իմբէրաթօրը վէ գօնթ Կօլուխովսքի իլէ վագը օլան միւլագաթընտան տօլայը պէյանը թէաձձիւպ էյլէտիքլէրի սըրատա, իշպու միւլագաթա բօլիթիգա նօգթա-ի նազարընտա պէօյիւք էհէմմիյէթ վէրմէքտէ տիրլէր։

Վիէննա կազէթալարը տախի միւշարէլէյհ բրէնսին զիյարէթինի մէմնունիյէթլէ թէլագգը իտուպ, Ալէմանիա իմբէրաթօրլըղընըն Աւստրիայա պիր մուհիպպը սատըգ վէ միւթթէֆիգ օլտըղընը վէհէր իքի տէվլէթին ումուրը միւհիմմէի բօլիթիգիյէտէ միւթթէֆիգէն հարաքէթ իթտիքլէրինի պէյան իթմէքտէ տիրլէր։

Բրէնս Հօհէնլօհէ՝ Պօհէմիաաա պէօյիւք մախսուսը իլէ պիրլիքտէ Ծնուիգ խօրթուսընը իճրա իթտիքտէն սօնրա, Աւստրիա իմբէրաթօրը սէրայ Թէշրիֆաթճըսը օլուպ, չու սըրատա ազըր սուրէթտէ խաստա պուլընան պիրատէրինի զիյարէթ իթմէք իչիւն Վիէննայա կիթմիշ տիր։

——

Պուլկարիսթան բրէնսի՝ բրէնս Ֆէրտինանտըն էհէն տօղան չօճուղը բրէնս Պօրիսին Կնքահայրլըղընը գապուլ իթտիրմէք խուսուսընտա, Րուսիա իմբէրաթօրը Իքինճի Նիգօլա հազրէթլէրի նէզտինտէ իճրայի թէվասսութ իթմէսինի Թալէպ իթմէք իչիւն՝ բրէնսը միւշարէլէյհին կէչէն բազար էրթէսի կիւնիւ Սօֆիատան Բարիզէ կիտէրէք, տիւզ տ'Օմալը զիյարէթ իտէճէկի՝ բազար կիւնքի Թարիհլէ Սօֆիատան խաբըրլէյօր։ Բրէնսը միւշարէլէյհին Օրթօտօքս այինինտէ կնուիք իտիլէճէկինտէն տօլայը զուհուր իտէն միւգաքէրաթըն հալլի իչիւն՝ տիւզ տ'Օմալըն Վատիգան նէզտինտէ Թէէսիր իճրա իտէճէկինի բրէնս Ֆէրտինանտա զաննի իթմէքտէ իմիշ։

——

Րօմատան ալաֆր. ղզկա. 27 Թարիխլիյէ իշար օլընտըղընա կէօրէ, պիլհաէ կազէթալար՝ Աֆրիգատան միւրուտ իտէն վէ Աժանս Սթէֆանի մաբրիֆէթիլէ նէշր իտիլէն Թէլէկրաֆլարըն ազըղընտան վէ մուղալագըղընտան Թէշէքքի իտիյօրլար։

Ախիրէն վարիտ օլան պազը Թէլէկրաֆլար հէր նէ գատար նէքարիկէրէ մուխալիֆ իսէ տէ, պունլարըն մէալինտէն անլաշըլտըղընա կէօրէ, Հապէշլիլէր՝ 4 գօլ օլարագ իլէրլէմէքտէ օլուպ. մէզքիւր գօլլարտան մէրքէզ գօլը՝ Մագալէյի մուհասէրէ իթմէք մագսատիյլէ իլէրլէմիշ վէ պու մագսատինէ էրմիշ տիր. տիկէր պիր գօլ՝ Ատուայը զապթ իթմէք վէ Իթալեան պաշ գօմանտանը ժէնէրալ Պարաթիէրինին արգա թարաֆընա կէչմէք իւզրէ ղարպ ճիհէթինէ տէօնմէքտէ վէ Ատուա իւզէրինէ նիւբիւմէքտէ տիր. իւչիւնճի գօլ՝ Ասմէրատըն չարգ ճիհէթինէ տօղրու իլէրլէմէքտէ վէ կէօրիւնիւշտէ Մասաւայա տօղրու կիթմէքտէ տիր. էլհասըլ տէօրտիւնճի գօլ՝ գրալ Մէնէլիք իլէ պէրապէր իմթիյամ աըքէրինի թէշքիլ իթմէքտէ տիր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Պիւտճէ գանունընտա էապըլտըղը վէճհիլէ, միւվազինէ խարիճինտէ սարֆը իգթիզա իտէն մէպալիղ իչիւն սարֆ օլունմագտան էվվէլ էսպապը մուճիպէ պէյանըյլա մէճլիսի իխթիհասըլ օլընմագ լազըմ կէլտիկի հալտէ, պազը տէվախիրճէ գանունը մէզքիւր ահքեամը թէմամըյլա իյֆա գըլընմայարագ մէսարիֆին վուգուէնտէն սօնրա իսթիզան օլունմագտա, վէ Թէտգիգը հիսապաթ՝ ալէյհըհր թէպարուզ օլընան պու միւխալէֆ ահվալ վէ մուամէլաթ՝ Ցիվանը Մուհասէպաթտա թէրէմտուկ վէ չիւպհէ պըրագըմագըտա օլտուղընտան, պատէմա մէզքիւր նիզամնամէ ահքեամընըն թէմամիյի մուհաֆազասընա տիգգաթ օլընմասը՝ տիվանը մէզքիւր րիյասէթինին իշարը, վէ Շուրայի Տէվլէթ գարարըյլա մագամը Սատրագամիտէն տէվարիտ թէպլիղաթը լազըմէ իճրա պույրուլմըշ տըր։

—Էվվէլքի ագշամ, ալաֆր. Ծըլպաշը օլմագ միւնասէպէթիյլէ Աւստրիա, Ալէմանիա, Ֆրանսա վէ Իթալիա սէֆարէթխանէլէրինտէ րէսմը գապուլ իճրա օլունմըշ տըր։

Պու միւնասէպէթլէ Աւստրիա սէֆիրի Պարօն տը Գալիսին՝ աեզ իթտիհի պիր գըթա թէլէկրաֆտա, քէնտիսինէ Աւստրիանըն էն պէօյիւք նիշանը օլան Սէնթ Էթիէն նիշանընըն կրան Գրուա րիւթպէսի իհսան օլունտըղը Թէպլիղ օլունմըշ տըր։

Ալէմանիա սէֆիրի Պարօն Սաուրմա Եէլչ Թարաֆընտան պիր Թամ վէրիլիպ, պունտա Մատամ ֆօն տէր Կօլց բաշա իլէ քէրիմէսի, գօնսօլօս Մ. Իկէն վէ սաիր Ալէման միւթէպէրանը իլէ Ալէման մայէթ վաբօրը գումանտանընտան պազըլարը հազըր պուլընմըշլար տըր։

—Ծըլպաշը միւնասէպէթիյլէ Ֆրանսա սէֆարէթխանէսի իքինճի քեաթիպի Մ. Մարժէրիյէ Լէժիօն տ'Օնէօր նիշանընըն շըվալիյէլիք րիւթպէսի իհսան օլունմըշ տըր։

—Տէճէ նէհրի մէճրասընըն Պազտատ չէհրինի իքիյէ թէֆրիգ իտէն գըսմը իւզէրինտէ պուլընան տուպալարտան միւրէքքէպ ախշապ քէօբրիւտէն նէհրին ճօշղուն մէվսիմտէ միւրուր վէ ուպուր մուամէլէսինէ պիր հալէ կէլտիկի ճիհէթլէ, էհալի «ֆըգըհ» թապիր օլունըր միւտէվվէր գայըգլար իլէ կէլիպ կիթմէքտէ, վէ պու խիւզմէտէն նուֆուսմա թէէֆֆիւթ վուգու պուլմագտա օլմասընա մէպնի, մէզքիւր քէօբրիւնին էհէրինէ տաիմի վէ սաղլամ վէ կէմի միւրուրինէ միւսաիտ օլմագ իւզրէ պիր տէմիր քէօբրիւ ինշասը լիւզումընա տաիր օլպապտէքի րէսմ վէ նումունէլէրին լէֆֆիյլէ Պաղտատ վիլայէթինտէն մագամը Սատարէթէ վարիտ օլան թահրիրաթ՝ պա թէզքէրէի սամի Թիճարէթ վէ Նաֆիա նէզարէթինէ իրսալ օլունմըշ տըր։

—Պէյրութ Րում Գաթօլիք Պաթրիգի Ղրիղօրիյօս էֆ. հազրէթլէրինէ՝ ալթուն վէ կիւմիւշ իմթիյազ մէտալիալարը իհսան պույրուլմըշտըր։

—Օրթօտօգսլարըն Ծնունդը միւնասէպէթիյլէ, Պահրը Սէֆիտ Րուսատօնանմասընըն պիլճիւմլէ սէֆինէլէրի Բիրէտէ թօբլանաճագլար իմիշ։

—Րուսումաթ էմինիկինէ Նասըպ ու թային պուլըլան Հալէպ վալիի սապըգը տէվլ. Հասան Ֆէհմի բաշա հազրէթլէրի՝ տիւն Շարգ սիւրաթ գաթարըյլա չէհրիմիզէ կէլէրէք, տօղրուճա Մապէյնը Հիւմայունա ազիմէթ իթմիշ, վէ պատէհու Պապը Ալիյէ կիտէրէք Սատրազամ հազրէթլէրինի զիյարէթլէ, օրատան մագամընա կիտիպ ումուրը մէմուրիյէթինէ միւպաշէրէթ իթմիշ տիր։

—Աթինա Օսմանըլը սէֆիրը սապըգը սաատ. Շաքիր բաշա հազրէթլէրինէ Իւնան գրալը թարաֆընտան Սէն Սօվէօր նիշանընըն պիրինճի րիւթպէսի իհսա գըլընմըշ տըր։

—Բարիզ Օսմանըլը սէֆիրը սապըգը տէվլ. Եուսուֆ Զիյա բաշա հազրէթլէրի՝ տիւն Ցախիլիյէ նազըրը տէվլ. Մէհմէտ Ճ բաշա հազրէթլէրինի զիյարէթ էյլէմիշ տիր։

—Պուգրէշ Օսմանըլը սէֆիրի ատուֆէ. Բէհայիմ պէյ հազրէթլէրինին պու կիւն եարըն մաճալը մէմուրիյէթինէ ազիմէթ իտէճէկի իշիտիլմիշ տիր։

—Շամտան իտըա կազէթասընա վէրիլէն մալիւմաթա կէօրէ, Հօրանտա պուլընան ասաքիրը Շահանէ Թարաֆընտան 4 քէօյ Թահմը իթտաաթա ալընմըշ տըր։ Հօրանտա պուլընան ասաքիրը Շահանէ գօմանտանըղը Թարաֆընտան Պէյրութ վիլայէթի մագամընա աթիտէքի Թէլէկրաֆ չէքիլմիշ տիր. «Մէհմուտ բաշա իլէ ասաքիրը Շահանէ 3 կիւն օղրաշտըգտան սօնրա Հօրան Տիւրզի տաղլարընըն հէր նօգթասը՝ ասաքիրէ պիր գարար աբրը օլմագըզըն Թահթը իթտաաթա ալընմըշ տըր։»

—Զրաաթ Պանգասընըն Սէլանիք չիւպէսի մէմուրը Էյուպ Սապրի էֆ. մէզքիւր պանգանըն միւնհալ օլան սէրմիւֆէթթիշլիկինէ, վէ մումախիէլէյհին եէրինէ տախի Զաթալճա մէմուրը Բէմզի էֆ. թային իտիլմիշլէր տիր։

—Կէչէն 1894 վէ իշպու 1895 սէնէլէրինտէ Գաֆգասիատաքի իրէքճիլիկէ տաիր նէշր օլընան պիր րիսալէտէն իքի ճիլտ՝ Թիֆլիս Օսմանըլը պաշ շէհպէնտէրլիկինտէն Խարիճիյէ նէզարէթինէ Թագտիմ իտիլմիշ, վէ նէզարէթը միւշարէլէյհատան տախի ալտիյէթի ճիհէթիյլէ Զրաաթ նէզարէթինէ իրսալ օլընմըշ տըր։

—Օսմանըլը Պանգասը միւտիրը ումումիսի Սըր Էտկար Վինսընթ՝ տիւն ագշամ Շարգ սիւրաթ գաթարըյլա Վիէննայա կիթմիշ տիր։

Գրէտի Լիօնէ Պանգասընըն Տէրսաատէթ միւտիրի սապըգը Մ. Լըմուան տախի այնը գաթարըյլա Տէրսաատէթտէն հարէքէթ իթմիշ տիր։

—Բիւթպէի ուլեա սընըֆը էվվէլի րիճալընտան Թէլէկրաֆ վէ Բօսթա նէզարէթի մէճլիսը իտարէսի ազասընտան օլուպ, րիյասէթի վէքեալէթինտէ պուլընան Մուսթաֆա էֆ.՝ տիւն վէֆաթ իթմիշ տիր։

Միւթէվէֆֆաի միւշարէլէյհ Ֆըրանսըզ լիսանընա աշնա օլուպ, Թէլէկրաֆ էլիֆպասընը Թիւրքճէյէ Թաթպիգ իտէն քէնտիսի օլմըշտըր։

Ճէնազէ ալայը տիւն իճրա օլընըպ, պունտա միւֆէթթիշը ումումի սաատ. Մէհմէտ Ալի պէյ հազրէթլէրիյլէ մուխապէրաթը ումումիյէ միւտիրի սաատ. Խայրի պէյ, մաթպուաթը տախիլիյէ միւտիրլիկի Բէամիլ էֆ. վէ էվրագ մէմուրը Վէհպի պէյ վէ սաիր զէվաթ հազըր պուլընմըշլար տըր։

—Թիճարէթ վէ Նաֆիա նազըրը տէվլ. Մահմուտ Ճէլալէտտին բաշա հազրէթլէրինին մախտումը օլուպ, Շահզատէ տէվլ. Նէճատ. Ապտուլ Գատէր էֆ. հազրէթլէրինին մայէթինտէ պուլընան Էրթօղրուլ ալայը էֆրատընտան Զիյա պէյին էօհտէսինէ պաշ չավուշլըգ թէվճիհ պույրուլմըշ տըր։

—Կիրիտ վիլայէթի մայէթինէ մէմուր էքէն Թամիր օլընմագ իչիւն Տէրսաատէթէ կէլմիշ օլան Խաայիլ վաբօրը Հիւմայունընըն Թամիրաթը խիթամ պուլմըշ օլմագլա, վաբօրը մէզքիւր մահալը մէէմուրիյէթինէ միւթէվէճճիհէն Տէրսաատէթտէն պու կիւն եարըն հարաքէթ իտէճէք տիր։

—Տըրէշ նամ ինկիլիզ սէֆինէսի Թայֆասընտան պիրի վէֆաթ էյլէտիկինտէն, ճէնազէսի պու կիւն Ֆէրիքէօյ մէզարըղընտա տէֆն իտիլէճէկի, վէ սէֆարէթ ճանիպինտէն վուգու պուլան իլթիմասա մէպնի, ուսուլտէն օլտըղը իւզրէ մէզար իւզէրինտէ աըքէր Թարաֆընտան սիլահ աթըլմագ մուամէլէսի իֆա օլընաճաղը՝ պու կիւնքի Թիւրքճէ կազէթալարտա օգունմըշ տըր։

—Իզմիրէ միւվասալէթ իթմիշ օլան 1500 րէտիֆ ասքէրի՝ Իտարէի Մախսուսէնին Ս-ի-ի- վաբօրըյլա մահալը մէմուրիյէթլէրինէ կէօնտէրիլմիշլէր տիր։

—Ալէմանիա սէֆարէթխանէսինին մուշ վաբօրը կէչէն չարշէնպէհ կիւնիւ սէֆարէթխանէնին Թարաբիա գօյընտա պուլընան մայէթ վաբօրընըն էֆրատընը նագլ իթմէք իչիւն Սթանպօլտան Թարաբիայա կիտուպ, Արնավուտ քէօյ աղընդըսը պուրունընտան տէօնտիւքի սըրատա, էօգարտան իյէն չէքիլմէքտէ օլան պէօյիւք պիր մավունանըն սիւրաթլա կէլտիկինի կէօրմիւշ տիր։ Սուլարըն ճէրէյանը՝ տէրհալ մանօվրա իճրասըյլա միւսատէմէ թէհլիքէսինտէն գուրթուլմայա մանի օլտըղընտան, մավունա չիտտէթլէ մուշ վաբօրընա պինտիրմիշ, վէ պաշ Թարաֆընտան խայլիճէ զէտէլէնմիշ օլտըղընտան, միւհիմմ պիր Թամիրէ լիւզում կէօրիւլիյօր։

—Սէլանիքտէ Թահմա Գալէ ճատտէսինտէ Մէվլէվիխանէ գահվէսի Նամըյլա մարուֆ գահվէտէ պէրպէրլիք իտէն Ալի Նամընտա վէ 17 եաշընտա չօճուղա Բիւրգէրինլի Նաում իսմինտէ պիր շախս՝ քէնտիսինտէն պաշգա հիչ պիր քիմսէ իլէ կէօրիւշմէմէսինի տայմա Թէնպիհ իտէր իմիշ։ Պունտան 5-6 կիւն ագտէմ Ալինին գահվէտէ իքի քիշի իլէ օթուրտըղընը Նաում կէօրէրէք խանընա չաղըրմըշ, վէ հէման պուչագըյլա չօճուղը գաթլ իթմիշ տիր։ Գահվէճի պուլընըպ տէրտէսթիննէ թէշէպպիւս իտէն գահվէճիյի վէ միւշթէրիլէրտէն իքի քիշիյի տէ Նաում ճէրհ իթտիքտէն սօնրա բէնճէրէտէն սօգագա ֆըրլամըշ տըր։ Թապիպ իտէն բօլիսլէրտէն Էօմէր էֆ. խօլտա գաթիլին իւզէրինէ պիր իքի էլ սիլահ աթմըշ վէ պու սըրատա գաթիլին պիր աճ սէտասը չըգարտըղը իշիտիլմիշ իսէ տէ, մէճրուհ օլուպ օլմատըղը անլաշըլամամըշ տըր։

Պունըն իւզէրինէ գաթիլ՝ րէվօլվէր իլէ Էօմէր էֆ.յի գուրշունլա ճէրհ իթտիքտէն սօնրա պուչագլա ճէրհ իտէրէք գաշմըշ տըր։ Բօլիսին եարասը բէք խաֆիֆ տիր. տիկէրլէրի տէ օնա նիսպէթլէ խաֆիֆ իմիշ իսէ տէ, թէհլիքէտէն արի պէյլի իմիշ։

ՉԱՐՇՈՒԻ ՔԷՊԻՐԻՆ ԻՆՇԱՍԸ

Մալիւմ օլտըղը վէճհլէ, Չարշուի Քէպիրին զէլզէլէտէն խարապ օլան եէրլէրինին էրգտըրըլմասընա վէ մահզուրը օլմայան եէրլէրին քէնտի հալինտէ Թամիր իտիլմէսինէ գարար վէրիլմիշ իտի։

Ալընան մալիւմաթա կէօրէ Նաֆիա նէզարէթի Թուրուգ վէ Մէաբիր իտարէսի միւտիր մուավինի Արսլանեան իֆզ. Գէօրգ էֆ. իլէ հէյէթը ֆէննիյէ աէմուր թէնէլ գօմիսէրի Մ. Լըգիեր, իֆզ. Ահմէտ Թէվֆիգ պէյ իլէ Ձէրքէշեան էֆ.-տէն միւրէքքէպ էն նէզարէթը միւշարէլէյհաճա թային պուլընան գօմիսիօն հէյէթի՝ Չարշունըն քէշֆիյաթընա իպթիտար էյլէմիշ, վէ տիւն տախի քէշֆիյաթ վէ Թէտգիգաթը ֆէննիյէ տէվամ իտէրէք Չարշունըն իգթիզա իտէն մահալլէրինի նազարը մուայէնէտէն կէչիրմիշ տիր։

Գալբագճըլար պաշըյլա Տուամէյտանը ճիհէթինտէ Եօրղանճըլար սօգաղը, վէ Խաֆաֆլար ճիհէթինին քէշֆիյաթը պիլիճրա իշպու մահալլէրին պէօյիւք գըսմը Թէհլիքէտէն սալիմ պուլընտըղընտան, քէնտի հալինտէ ինշա օլընմասընտա մահզուր կէօրիւլմէտիկի կիպի, Թէհլիքէլի օլմալարը հասէպիյլէ էրգտըրըլմասը լազըմ կէլէն մահալլէրին բէք ճիւզի օլտըղը անլաշըլմըշ, վէ Եօրկանճըլար ճիհէթիյլէ Ալի Բաշա խանը վէ Պիթ Բազարը Թարաֆլարընտաքի մահալլէրին էսքի պինալարտան պուլընմասընա, վէ զէլզէլէտէն բէք զիյատէ րախնէտար օլմասընա վէ հէման պէօյիւք գըսմը Թէհլիքէլի պուլընմասընա մէպնի, քէնտի հալինտէ իպգասը ճայիզ օլամայաճաղը կիպի, պէօյիւք մէսարիֆէ օլընարագ էհէմիյէթին ինշասընա տա իհթիյաճ կէօրիւլմէյէճէկի միւլահազա օլընմագտա պուլընմըշ տըր։

Պէտէսթէն ճիհէթինտէ վէգնէճիլէր իլէ սահհաֆլար վէ գօլանճըլար ճիհէթի գույումճիւլարի՝ պիր Թագըմ Թաշ տիւքեանլար իւզէրինտէ խաբըմըշ իսէ տէ, պունլարըն տիկէր չէքի վէ Թարզտա ինշասը Թասավվուր օլընմըշ, վէ Չարշու էսնաֆըն գավիլիկինին մուհաֆազասը քէմէր վէ գույումճիւլարի իւզէրլէրինին էօրթիւլմէսինէ, վէ գար վէ եաղմուրտան հասըլ օլաճագ սուլարըն մունթազամ պօրուլար վասըթասըյլա անա լաղըմընա ագըթըլմասը լազըմ կէլտիկի հալտէ, իճրա օլընաճագ մէսարիֆին պէօյիւք գըսմը՝ քիրէմիտ, չինկօ, թէնէքէ վէ սաիրէ իլէ մէսարիֆը իմալիյէնին Թէշքիլ էյլէյէճէկի գաննի վէ Թախմին իտիլմէքտէ օլտըղը խապէր ալընմըշ տըր։

Գօմիսիօն հէյէթի Թարաֆընտան պու պապտա իճրասը իգթիզա իտէն քէշֆիյաթը ֆէննիյէ տէվամ իտիլմէքտէ օլտըղընտան, էազընտա իգմալը վագիֆէ իլէ նէթիճէի Թէտգիգաթը միւպէյյին օլարագ իգթիզա իտէն րաբօրլարըն պիլթանզիմ Նաֆիա նէզարէթինէ Թագտիմ մուգարրէր պուլընտըղը իշիտիլմիշ տիր։

ՐՈՒՄԷԼԻ ՎԷ ԱՆԱՏՕԼՈՒՏԱ ԳԸՇԸՆ ՇԻՏՏԷԹԻ

Պու կիւնլէրտէ Անատօլու վէ Րումէլի ճիհէթլէրինտէ, վէ Էսքիշէհիր իլէ միւլհագաթընտա 1 մէթրօտան զիյատէ գար եաղմըշ տըր։

Տէրսաատէթ իլէ Չօրլու պէյնինտէ պուլընան Թէլէկրաֆ մունթազամ սուրէթտէ իշլէմէմէքտէ օլտուղընտան, մուաշէրէ վէ Թամիր էտիլմիշ տիր։

Կէչէն հաֆթա պիր խայլի խօրճա Գարախիսարը Շարգիտէն Կիրասօնա կիթմէքտէ իքէն, պիւթիւն պիւթիւնէ գար ալթընտա գալմըշլար տըր։ Պունլարըն իմտատընա աըքէրլէր կէօնտէրիլիպ, խօճալարը սաղ սէլիմ տիշարը չըգարըլմաղա մուվաֆֆագ օլմուշլար վէ խալընըզ պիր գաչ հայվան Թէլէֆ օլմուշ տըր։

Համըմքէօյ իլէ Սինէքլի պէյնինտէ խօլլարը Թէմիզլէթմէք իչիւն, Շարգ չըմէնտէֆէրլէր գումբանեասը պիր խայլի ամէլէ ճէլպ իթմիշ իսէ տէ, հալ պու քի գար վէ սօուգտան տօլայը ամէլէ իշլէմէքտէն չէքինմիշ օլտուղընտան, Մուհէնտիսին պէյանընա կէօրէ, Գումբանեա հուգուգըյլէ Սէնիյէ միւրաճաաթլա խօլլարը աչմագ իչիւն ասքէր կէօնտէրիլմէսինի Թալէպ էյլէմիշ տիր։

Իքի կիւնտէն պէրու Չօրլու իլէ Խատըմքէօյ արասընտաքի Թէլէկրաֆ խաթթը պօզուլարագ, անճագ տիւն Էտիրնէ Թէլէկրաֆ միւֆէթթիշի Իպգէթ պէյ մայէթինտէ պիր գաչ չավուշ պուլընտըղը հալտէ, Թամիրաթ իճրասընա մուվաֆֆագ օլարագ, Թէլէկրաֆ խաթթլարը սէքթէտէն վէգայէ իտիլմիշ տիր։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Պէրլին.—Կազէթալար՝ Մ. Ժամըրօնըն Թրանսվաալա վագը օլան հիւճում ու Թէճավիւզը՝ սուլհ ու ասայիշին վախիմ վէ ֆէնա պիր սուրէթտէ իխլալը տէմէք օլտուղընը, վէ Ալէմանիանըն պու հարէքէթէ մուխալէֆէթ իթմէսի լազըմ կէլտիկինի պէյան իտիյօրլար։

Լօնտրա.— Կազէթալար՝ Թրանսվաալ հատիսէսի իչիւն պէյանը Թէէսսիւֆ իտիյօրլար, վէ պու իշին սաիր հիչ պիր էճնէպի հիւքիւմէթինէ Թէալլիւգի օլմաճըպ, Թրանսվաալ իլէ Ինկիլթէրա արասընտա Թէվլիտէքի օլմասը լազըմ կէլտիկինի, վէ էկէր րէիս Գրիւկէր Ֆըրանսա վէ Ալէմանիա գօնսօլօսլարընա միւրաճաաթ իթմիշ իսէ՝ 1884 սէնէսի մուգավէլէնամէսինի տօղրուտան տօղրույա նագզ ու բայմալ էյլէմիշ օլաճաղընը իլան էյլէյօրլար։

Բարիզ.—Ֆրանսա րէիսը ճիւմհուրը Մ. Ֆէլիքս Ֆօռ՝ հէյէթը սուֆէրանըն Ծըլպաշը Թէպրիքըաթընա ճէվապէն, սուլհ ու ասայիշ վէ մէմլէքէթին Թէէսսիւս վէ Թազվիյէսի լէհինտէքի բօլիթիգա մէսլէքինին ղալէպ վէ մուզաֆֆէրիյէթի իչիւն էլտէն կէլէնի տիրիղ իթմէմէկի քէնտիսի էն մուգատտէս վազիֆէ աատ էյլէյէճէկինի պէյան իթմիշ տիր։

Րօմա.—Բարա հազրէթլէրի Շարգ Քիլիսէսինէ մախսուս գարտինալլար գօմիսիօնընը սապիթ վէ մուխթար պիր հալէ վազ իտէրէք, Լէտօխովսքի, Լանժէնիէօ, Րամբօլլա, Վանութէլլի, Կալիմպէրթի, Վօկան, Կրանիէլլօ վէ Մազէլլա նամ գարտինալլարը մէզքիւր գօմիսիօնա ազա նասպ իթմիշ տիր։ Միւշարէլէյհ Բարա՝ մուամիլէյհիմ գարտինալլարա միւշավիր մուավինլէր տախի Թային իտէճէք, վէ պունլարը պիլխասսա Շարգ Գաթօլիք Բաթրիգլէրինին Րօմատա մուգիմ վէքիլլէրի միյանընտան ինթիխապ էյլէյէճէք տիր։

Բէշթէ.—Մաճառիսթան րէիսը վիւքէլասը Պարօն Պանֆի՝ սէրպէսթի (լիպէրալ) ֆըրգասընըն Ծըլպաշը Թէպրիքըաթընա ճէվապէն, ումում Էվրօբատա վէ պալխասսա Շարգտա ահվալը հազըրէնին՝ Մաճառիսթանըն 1000 սէնէլիք լէվրէի Թէէսսիւսի միւնասէպէթիյլէ իճրա օլընաճագ չէնլիկլէրին սուլհ ու սալահ իւզրէ վուգու պուլաճաղընա վէ Նէթայիճը հասէնէ հուսուլէ կէլէճէկինէ միւսաիտ օլաճաղը հագգընտա էմնիյէթի պէրքէմալ օլտուղընը պէյան իթմիշ տիր։

Բարիզ.— Բանամա մատտէսինտէն տօլայը 104 քիշինին սախթէ ճէտվէլը էսամիսինի նէշր իթմիշ օլան Ֆըռնա կազէթասընըն մուհարրիրի իլէ ճէտվէլը մէզքիւրըն մուէլլիֆի Վիթրագ-Տէգրօղիյէ սախթէքեարլըգ վէ սախթէ էվրագ իսթիմալի Թէօհմէթինտէն նաշի Թահթը մուհաքէմէյէ ալընաճագլար տըր։

ԵԸԼԱՆԸՆ ԻՃԻ

Իֆզ. Անտօն Սիւք էֆէնտինին Թէրճէմէ էտէրէք օլուպ, պունտան ագտէմ կազէթամըզտա նէշր օլընան «Եըլանըն Իճի» նամ չայանը գրաաթ րօման, պիր քէրրէ քիթապ չէքլինտէ թապ ու նէշր օլընմըշտըր, 10 ղրշ. ֆիյաթըյլա մաթպաամըզտա ֆիւրուխթ օլունմագտա տըր։

(Թիբինկին պէօյիւք էլպիսէ մաղազասընըն իլանը իչիւն սօն սահիֆէյէ միւրաճաաթ օլունա)։

ԹՐԱՆՍՎԱԱԼ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

Էնտէպէնտանս Բէլժաասընտան
Ֆրանսըզճատան թէրճէմէ

Թրանսվաալը պիլմէյէն վա՞ր մը ... ալթուն մատէնլէրի քեաղըտլարընտան բարա գազանանլար, եախօտ... չու սօն զէմանլարտա պու քեաղըտլարըն եուզիւնտէն զայպ իտէնլէր պու մէմլէքէթին իսմինի բէք ալէա էօյրէնմիչլէր տիր։

Ամէրիգա րօմանլարընտա՝ պիր բարասըզ մատէնլէրէ տիւշիւպ պիր գաչ սէնէտէ միլեօնլար գազանմըշ օլանլարըն հիքեայէլէրինի օգուեանլար տախի՝ րույալարընտա նիւչէ տէֆալար Աֆրիգանըն Գալիֆօրնիասը օլան Թրանսվաալը կէօրմիւշ օլալար կէրէք տիր։

Ֆագաթ պուրատա պիզիմ մագսատըմըզ՝ նէ մատէն գումբանեալարը քեաղըտլարընըն պօրսալարտա մուճիպ օլտուգլարը գարըշըգլըգլարտան, նէ տէ միւճիպ իլէ զէնկինլէնմէք արզուսընտա պուլընանլարըն խէյալլարընտան պահս իթմէք տէյիլ տիր։

Պուրատա Թրանսվաալ ճիւմհուրիյէթինէ աիտ պիր բօլիթիգա մէսէլէսինտէն պահս իտէճէյիզ քի, չու սօն զէմանլարտա Եվրօբա մաթպուաթընը իշղալ իթմէկէ պաշլամըշ տըր։

Մալիւմ տիր քի, Թրանսվաալ գըթասը պիր միւսթագիլ ճիւմհուրիյէթ տիր։

Պու գըթանըն 489,276 թէպաասը օլուպ, սէնէվի վարիտաթը 1 միլեօն 859,582 Ինկիլիզ լիրասը րատտէսինտէ տիր։ Գըթանըն միւսահաթը 308,560 մուրապպա քիլօմէթրօ տըր։

Նասըլ քի կէօրիւնիյօր՝ Թրանսվաալ ուֆագ պիր հիւքիւմէթ տիր։

Ֆագաթ հէր քէսին պիլտիկի պիր չէյ տիր քի, հագգ միւվաճէհէսինտէ պէօյիւք վէ քիւչիւք եօգ տըր։

Նասըլ քի՝ գանուն էօնիւնտէ 1000000 լիրասը օլան ատամ իլէ հիչ պիր բարասը պուլընմայան պիր չախս միւսավի իսէլէր, էօյլէ տէ՝ հուգուգը տիւվէլ միւվաճէհէսինտէ՝ մէսէլա եարըմ միլեար գատար թէպաասը պուլընան Ինկիլթէրրա իլէ անճագ պիր գաչ պին թէպաասը պուլընան Սան-Մարինօ հիւքիւմէթի՝ այնի վազիյէթի հաիզ տիրլէր։

Անճագ պու տէտիկիմիզ չէյին պիր «նազարիյաթ» օլտըղը պէյան իտիլէճէք։

Թէէսսիւֆ իտէրիզ քի՝ պու իտտաա՝ չիմտիքի զէման իչին՝ պիր տէրէճէյէ գատար տօղրու տըր։

Սան-Մարինօ եախօտ Թրանսվաալ իլէ գուվվէթ իտէն պիր իսթիլաֆտա, Ինկիլթէրա վէյա իտտաասը հագգլը օլմասա պիլէ, գուվվէթ իսթիմալը իլէ անը գապուլ իթթիրէպիլիր։ Նասըլ քի՝ Եվրօբանըն էն միւթէմէտտին մէմլէքէթնաէ պիլէ՝ զէնկին ատամլարըն՝ հագգսըզ պիր տավայը գազանմագ իչին՝ պագէն՝ բարա սայէսինտէ բէք չօգ գօլայլըգլար պուլապիլտիքլէրի թէէսսիւֆլէ կազէթալարտա օգունմագտա տըր։

Ֆագաթ, պունլար՝ «Հագգ»ը նիսպէթլէ «սուի իսթիմալլար» տըրլար։

Հագգսըզ պիր տավա՝ էկէր պու եօլտա պիր թագըմ թէտապիր իլէ գազանըլմըշ իսէ՝ պու սայէտէ հագգլը օլմազ։ Իսաէն հագգսըզ օլան չէյ երինէ հագգսըզ տըր։ Վէ օնըն սուրէթը հագգտան կէօսթէրիլմէսի տէ՝ հագգսըզլըղըն արթմասը տիմէք տիր։

* * *

Ֆագաթ պիզ Թրանսվաալ մէսէլէսինէ ավտէթ իտէլիմ։

Պու մէմլէքէթ միւշքիլաթը մուճիպ օլան հալ՝ չունտան իպարէթ տիր։

Թրանսվաալտաքի ալթուն մատէնլէրինին բարլագ նամը, օրայա օ գատար մուհաճիր ճէլպ իթմիշ տիր քի, նիհայէթ՝ պու մէմլէքէթտէ էճնէպիլէրին մըգտարը եէրլիլէրին մըգտարընը թէճավիւզ էյլէմիշ տիր։

Շիմտի Թրանսվաալ սէքէնէսինին 100տէ անճագ 35ի եէրլի, վէ պագիսը էճնէպի տիր։

Թրանսվաալըն պաշլըճա չէհըրլէրինտէ —Եօհաննէսպուրկտա, Բրէթօրիատա, Պլումֆօնթէյնտէ, Րանտտա, վէ էմսալինտէ— սօգագլարտան կէչիլտիկի սըրատա՝ Ինսան կէօրտիւկիւ սիմալարըն ֆարգընտան թէաճճիւպ իտէր։

Եվրօբանըն Լաթինլէրինտէն վէ Անկլօ-Սագսօնլարընտան պէտ իլէ, Աֆրիգատա Թրանսվաալա գօմշու օլան պիւթիւն Եվրօբա միւսթէմլիքեաթըն եէրլիլէրի, վէ եուգլէրճէ Ամէրիգալըլար, «ալթուն» սէօզիւնիւ իչիտիր իչիթմէզ, հէման պիրէր չաքա իլէ պիրէր քիւրէք ալըպ պու մէմլէքէ գօշմուշլար տըր։ Վէ պու հալ օրատա էօյլէ գարըշըգ պիր ճէմիյէթ հասըլ իթմիշ տիր քի, պունը կէօրիւպ տէ Պապիլ գուլէսինին (Բաբելոնի աշտարակ) եաբըլմասընը խաթըրա կէթիրմէմէք միւմքին տէյիլ տիր։

Պու էճնէպի իճնասըր՝ քէնտի քեարլարը սայէսինտէ, Թրանսվաալտա միւհիմ պիր մէվգի իհրազ իթմէկէ պաշլամըշ տըր։

Պու կիւն Թրանսվաալ հիւքիւմէթինին ալտըղը վէրկիլէրին 100տէ հէման 90ընը պունլար վէրմէքտէ տիրլէր։ Վէ մէմլէքէթին թէրագգըսընտա տա, Թրանսվաալըն եէրլիլէրինտէն տահա միւհիմ պիր մէվգը թութտուգլարը ինքեար օլունամազ։

Պու էճնէպիլէր —քի միւհիմ պիր գըսմը Իսմիտ Պրօտէսթանտքի Ինկիլիզ միւսթէմլիքեաթընըն եէրլիլէրի իլէ սաիր Ինկիլիզ թէպաասը տըրլար—, Թրանսվաալըն իտարէսինտէ բօլիթիգա հուգուգը իսթէմէքտէ տիրլէր։

Շիմտի եօգ քի՝ պիր էճնէպի թէպաասընըն կիրտիկի մէմլէքէթին իշլէրինէ գարըշմայա հագգը օլմազ, Թօբրագա կիրմէսի իլէ պէրապէր, օրանըն գանուն վէ նիզամլարընը գապուլ իթմիշ ատտ օլունըր։

Ֆագաթ՝ պու խուսուս միւթէմէտտին մէմլէքէթլէր իչին տիր. Վէ պէօյլէ օլապիլմէք իչին մունթազամ պիր իտարէ մէվճուտ օլմասը շարթ տըր։

Թրանսվաալըն իտարէսի՝ պու կիւն պիր գաչ պին էհլի չիֆթճինին էլինտէ պուլընմագտա տըր. Վէ իտարէի հազըրէնին «մունթազամ պիր իտարէ» նամընա շայէսթէ պուլընմագտան խայլիճէ ուզագ օլտըղը տա ինքեար իտիլէմէզ։

Թրանսվաալա կիւմիւշ օլան էճնէպիլէր՝ «ալթուն սէրխօշլըղը» թապիրինէ լայըգ օլան օ մուսթարիպ սէրխօշլըգտան սօնրա (զէմանէտէ չօգլարըն արզու իթտիքլէրի պիր սէրխօշլըգ) չիմտի արթըգ մունթազամ պիր իտարէյէ լիւզում օլտըղընը հիսս իթմիշլէր տիր, վէ քէնտիլէրինին տէ օ թօբրագտա հագգլարը օլտըղընը պիլտիքլէրինտէն, պունլարա հիւրմէթ իտիլմէսինի թալէպ իտիյօրլար։

Ինատճը ատամլար օլան Թրանսվաալլըլար իսէ թալէպ իտիլէն հուգուգը քէնտի մէնֆաաթլարընա վէ իսթիգլալլարընա մուղայիր կէօրտիւքլէրինտէն րէտտ իտիյօրլար։

Իշթէ մէսէլէնին բուհը տըր։

Էկէր էճնէպիլէրին իտտաալարը պաշլատըգլարը զէմանըն իլքէրինտէ, Եվրօբալըլարա վէ Ամէրիգալըլարա օլմասա պիլէ, տիկէր գօմշու միւսթէմլիքեաթտան կէլմիշ, եախօտ Թրանսվաալ տախիլինտէ թէվլիտ իթմիշ պուլընան Աֆրիգալըլարա պագը ուֆագ միւսաատէ պուլընմըշ օլսա իտի, մէսէլէ չիմտիքի գատար վէխամէթ բէյտա իթմէզ իտի։

Թրանսվաալ րէիսը ճիւմհուրը Մ. Գրիւկէր՝ ղայէթ մահիր պիր զաթ տըր։

Եէրլիլէրին ֆէվգէլատէ պիր մուհապպէթլէ «Բօլ ամուճա» (Oncle Bol) թէսմիյէ իթտիքլէրի րէիսը միւշարէիլէյհ՝ չիմտիյէ գատար մէսէլէնին վէխամէթ բէյտա իթմէսինին էօնիւնիւ ալապիլտի։

Ֆագաթ, ախիրէն Թրանսվաալ Բարլամէնթօսը՝ էճնէպիլէրէ հիչ պիր սուրէթլէ, վէ հաթթա զէրրէ գատար պիլէ միւսաատէթտէ պուլընմայաճաղընը թահթը գարարա ալմըշ տըր։

Պու գարար վազիյէթի տահա զիյատէ միւշքիլլէշտիրմիշ տիր։

Էճնէպիլէրին իսթէտիքլէրի չէյլէր քի՝ մէքթէպլէր վէ մահքէմէլէր, վէ վէրկիլէր վէ էմսալինէ թէնսիգաթ իճրասը տըր, եասսէն Թրանսվաալ իչին էլզէմ վէ խայըրլը չէյլէր տիրլէր։

Պու իշի՝ պիր բօլիթիգա մէսէլէսի հալինէ սօգմամագ՝ Թրանսվաալլըլարըն մէնաֆիի իգթիզասընտան իտի։

Վէ Մ. Գրիւկէր տէ՝ չօգ զէման պունա չալըշտը։

Ախիրէն Բարլամէնթօնըն վէրտիկի գարար տըր քի, պիր Տէվլէթ միւտախալէսինի հասըլ իթմէքտէ տիր։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԽԱՐԻՃԻՅԷ

ՎԷ ԲՕԼԻԹԻԳԱՅԷ

Աթինատա ախզ ու կիրիֆթ օլունտըղընը եազտըղըմըզ Համիէրշթայն հագգընտա չու սըրալարտա Եվրօբա կազէթալարը բէք վէրվէլէլի եազըյօրլար։ Մումայիլէյհին իսթիլասաթը չայանը էհէմմիյէթ օլուպ, էվվէլ էմրտէ թահթը իտարէսինտէ պուլընան «Բրուտը Զօյմօնդ» նամ կազէթանըն սէրմայէսինտէն 120,000 մարգը զայի իթտիկի կիպի, ժէնէրալ Վալտէրսէյ-ի տախի 100,000 մարգ գատար տօլանտըրմըշ օլմագլա, իգթիֆա իթմէյէրէք իրթիքեաբը ճինայէթէ պիլէ ճիւրաթ իթմիշ տիր։ Նէթէքիմ չօճուգ էօլտիւրմէք թէօհմէթիյլէ տախի միւթթէհիմ օլուպ, օլ պապտա Նօյէ Ֆրայէ Բրէսէ կազէթասընըն վէրտիկի մալիւմաթա կէօրէ, Համիէրշթայն՝ Ալէմանիա հիւքիւմէթի թարաֆընտան թաագիպ օլունտուգընը խապէր ալտըղը անտէ Ինկիլթէրայա վէ օնտան Աւսթրիայա վէ նիհայէթ Աթինայա գաչարագ Հէրպէրթ նամըյլա քէնտիսինի կիզլէմէք նիյէթինտէ պուլընմըշ իսէ տէ, վօլֆ նամընտա պիր Ալէման մէմուրը մախսուսը թարաֆընտան կէչէն բազար կիւնիւ Աթինատա թանըլարագ ախզ ու կիրիֆթ իթտիրիլմիշ, վէ Գրինտիզի Թարիգիյլէ Ալէմանիայա կէօնտէրիլմիշ տիր։ Պիր գաչ կիւնէ գատար Հանօվրա իսթինթագ օլընաճաղընը վէ մուհաքէմէսինէ պաշլանաճաղընը մէզքիւր կազէթա պէյան իտիյօր։

Մումայիլէյհ Համիէրշթայնըն սուրէթը թէրտէսըթի հագգընտա ալընան տիկէր մալիւմաթա կէօրէ, չախսը մէզքիւր՝ Աթինատա Ալէմանիա քիլիսէսինտէ պուլընտըղը սըրատա թութուլմուշ տըր։ Աթինայա կիթմէզտէն Գօրֆուտա պուլընարագ թաագիպ իտիլտիքտէ օլտուղընը օրատա իչիթմէքլէ, հէման Սիչիլեայա գաչմըշ, վէ օրատա տախի րահաթ պըրագըլմայաճաղընը հիսս էյլէմիչ, վէ ճանիլէրին վէրիլմէսի հագգընտա Իսնան իլէ Ալէմանիա արասընտա պիր մուգավէլէ մէվճուտ օլմատըղընը թէֆէքքիւր իտէրէք Աթինայա կիթմիշ տիր։

Իսնան հիւքիւմէթի՝ մէրգումը Գրինտիզի հարէքէթ իտէն պիր վաբօրա իրքեապէն Թարտ իթտիրտիկինտէն, վէ Համիէրշթայնը Թաագիպ իտէն մէմուր տախի պիրլիքտէ մէզքիւր վաբօրա րաքիպ օլտըղընտան, ճանիլէրին իատէսի իչին Իթալիա իլէ Ալէմանիա արասընտա մէվճուտ օլան մուգավէլէյէ իսթինատէն միւթթէհիմ՝ Իթալիա սահիլինէ չըգտըղը անտէ հիւքիւմէթ թարաֆընտան թէվգիֆ իտիլմիչ տիր։

—

Ցէյլէ Նիւ-Եօրգ կազէթասը՝ Բարիզ մուխապիրինտէն ալտըղը մալիւմաթա իսթինատէն, Ֆրանսա իլէ Ինկիլթէրա արասընտաքի միւնասէպաթըն չիմտիքի գատար հիչ պիր զէման սամիմի օլմատըղընը պէյան իտիյօր։

Սբանիանըն Ամէրիգայա գարշը իթթիխազ իտէճէկի խաթթը հարէքէթ՝ Սբանիա կազէթալարընճա պու կիւնլէրտէ գիւլ ու գալը մուճիպ օլմագտա տըր։

Էգճէնտէն Լը Նօրտ կազէթասը՝ Սբանիանըն Մօնրօէ գանունընըն իճրասընտան հիչ պիր զէման էնտիշէ իթմէտիկինի, վէ Վէնէզուէլլանըն վագթիյլէ Սբանիայա գարշը մաչիգ օլտուղը հուգուգը էլինտէն ալմագ Ինկիլթէրանըն չալըշտըղընը պէյան իտէրէք, Սբանիանըն Ամէրիգա իլէ իթթիհատ ագտինը իլթիզամ իտիյօր։ Դիլաքիս Էքօ կազէթասը՝ Մօնրօէ գանունընըն իճրասընա գարշը չէտիտ իթիրազլար պէյան իթտիքտէն մաատա, Սբանիանըն պու մէսէլէտէ պիթարաֆ գալմասընը թավսիյէ վէ թէշքիտ իտիյօր։

Ամէրիգա Թօւրուզ վէ վէսաիթ էնճիւմէնի թարաֆընտան Մէճլիսը մէպուսանա թագտիմ իտիլէն պիր լայիհատա միւշքիլաթը հազըրէ վարիտաթըն նոգսանընտան նէշէթ էյլէտիկինտէն, թախսիսաթա սէնէվի 40 միլեօն տօլար զամմը, վէ չիմտիլիք թարիֆանըն գապիլը թէտգիգ օլմամասընա պինաէն, կէօմրիւք րուսումընըն արթըրըլմասը լիւզումը պէյան իլէ, երգանմամըշ օլան եունլարըն գըյէսինտէն 6.6 սանթիմ, վէ տօգումալարա մախսուս եունլար իլէ քէրէսթէտէն 100տէ ֆազլա րէսմ թահսիլի միսլը օլարագ իլրատ իտիլմիչ, վէ խազինէյէ մուհաֆազը մէսքիւքեաթ զըմնընտա գըսա վատէլի 100տէ 3 ֆաիզլի թահվիլաթ իլէ եինէ 100տէ 3 ֆաիզլի վէ 3 սէնէտէ թէսվիյէ իտիլիր եէնամ իհրաճը թավսիյէ գըլընմըշ տըր։ Մէզքիւր լայիհա՝ միւզաքէրէսիզ ատտ օլունմուշ տըր. մէզքիւր կէօմրիւք թարիֆալարընա աիտ օլան թէտիլիքլէր էգսէրիյէթլէ գապուլ իտիլմիչ տիր։

—

Սբանիա կազէթալարը՝ Նիւ-Եօրգ կազէթալարընըն՝ Գուպա վագաալարընը օֆուրթմագլա մուճիպ էնտիշէ սուրէթտէ կէօսթէրմէքտէ իսթէտիքլէրինտէն տօլայը պէյանը շիքեայէթ իտիյօրլար։

Սբանիա պաշ գօմանտանը Մարէշալ Մարթինէզ Գամբօս՝ Հավանատան չէքտիկի թէլկրաֆլարտա, Սանթիյակօ տը Գուպա, Վիլլար վէ Մաթանզատա միւթէվալլէն ասիլէր իւզէրինէ ղալէպէ չալտըղընը վէ հէր վագթքի կիպի Գուպալըլարըն՝ Սբանեօլ ասքէրինին հիւճումլէրինէ գարշը գօյամայըպ գաչտըգլարընը իշար իթմիչ տիր։ Մաթանզա իւզէրինէ տօղրու հարէքէթ իտէն ասիլէր էֆրատը՝ Զէնֆուէգօս մէվգըընա տօղրու կէրի չէքիլմէյէ մէճպուր օլմուշլար, վէ ասիլէրի իլէ թէլէֆաթլարընը վէ հարպ միւհիմմաթընը մէյտանը հարպտա պըրագարագ գաչմըշլար տըր։ Պու մուհարէպէլէրին քեաֆֆէսինտէ Գուպալըլար բէք չօգ թէլէֆաթ վէրմիշ օլուպ, վէ Սբանեօլլարըն զայիաթը իսէ պիլիհասէ տահա խաֆիֆ գալմըշ տըր։

Ասիլէրին Հավանա իւզէրինէ խուճումլէրինէ վէ Մաթանզայը եագմալըլարընա տաիր օլան չայեալար տա տօղրու կէօրիւլմէմէքտէ տիր։ Ֆրէնքֆուրթէր Զայթունկ կազէթասը՝ Նէվեօրքտաքի պիր խապէրտէն ասիլէրին գարպա վէ Հավանա վիլայէթինէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթտիքլէրինի կէօսթէրիյօր։

—

Ալէմանիա պալըգճը կէմիլէրիյլէ Ինկիլիզ պալըգճըլարը արասընտա մէվճուտ օլան րէգապէթ սէպէպիյլէ, Շըմալ տէնիզի սէվահիլինտէ պալըգ ավլամագ մէն իթմէք իսթէնիլտիկի՝ Ալէման պալըգ ավճըլարը թարաֆընտան հիւքիւմէթէ մէթպուէլէրինէ չիքեայէթ թագտիմ իտիլմիչ օլտըղընտան, պունտան պէօյլէ Ալէման պալըգ ավճըլարընը հիմայէ իթմէք իւզրէ գըրուազէօրլէրի Շըմալ տէնիզի սէվահիլինտէ տօլաշտըրմալարը խուսուսընտա Ալէման պահրիյէ նէզարէթինտէն գըրուազէօր գօմանտանլարընա լազըմ կէլէն էմիրլէր վէրիլմիշ օլտըղընը Եվրօբա կազէթալարը եազըյօրլար։

Ալէման պալըգճըլարը պիր հարպ սէֆինէսինին մուավէնէթինի թալէպ իթտիքլէրի սուրէթտէ կէմիլէրինին տիրէքլէրինէ սիյահ պիր պայրագ չէքէճէքլէր իմիշ։

—

Լը Ֆիկարօ կազէթասընտա տէրճ օլունան 104 մէպուսան ճէմիյէթի իլէ հագգլարընտա վագը օլան իթհամաթտան տօլայը Մ-Բէն կազէթասը՝ պիր ֆըրա տէրճ իտուպ, մէզքիւր ճէմիյէթի Լը Ֆիկարօ կազէթասընա վէրէն չախսըն՝ Ժիրօտ էյալէթի վալիսինին մախտումը Մ. Բօլ Բասգալ օլտուղընը իլան էյլէմիշ տիր։

Մ. Բասգալ 1893 սէնէսինտէ Գուէր կազէթասընըն պուլընտըղը էսնատէ, Բանամա մէսէլէսինտէ գըլմիշ օլան մէպուսլարըն էսամիսինի հավի օլան ճէտվէլին քիմտէ պուլընտըղընը էօյրէնէրէք, պիլախարէ համիլը ճէտվէլէ 200 ֆրանգ իթաասըյլա սուրէթինին ախզընա թէվասսուլ էյլէտիկինի իլան էյ-

)(152)(

ԹԱՐԱՆԸՆ ԳՈՒՎՎԷԹԻ

ՄՈՒԷԼԼԻՖԻ — ՇԱՐԼ ՄԷՐՈՒՎԷԼ

ՄՈՒԹԷՐՃԻՄԻ — ԱՆՏՈՆ ԱԼԻՔ

—Իչթիտիյիմէ նազարըն, սէն վիճտանըմա հարէքէթ իթմէյէ գալգըշմըշըն, էյ պիր մալա պէնզէմէյօրըն . . . էպքի մալ տիմէք . . .

Սալօմօն Շթուֆ.—Պիզիմ իչիմիզէ կիրէն ատամ կէլիրքէն բոլթօյը պըրագըրճասընա վիճտանընը ավլուտա պըրագըպ սօնրա եօգարը չըգմալը։

Բիէր Տանըրնագ.—Թէլաշ իթմէյին, իչ օլմուշ պիթմիշ տիր . . . —տիյէրէք կէչիպ կիթտի իսէ տէ, պանքէրլէրէ գանաաթ կէլմէտի։

Մէրգումանտան Իլիաս Կօվնէր՝ Գարօն Ժօաքիմին օտասընա վարարագ.—Տիզզաթ էթ։

—Զաննը իտէրիմ քի պէնիմ իլէ էյլէնիյօր, պու ատամը կէօզիմ թութմազ։

—Նէ՞ կիպի։

—Մէպտէօի պօզուգ։

—Նա՞սըլ։

—Պիր վագըթ պու ֆիքրտէ ատամլար վէքիլ ուֆութըլլա կէօնտէրիլմիչ իտի։ Պու ատամ պիզիմ իչիմիզէ եարամազ, Գարօն Մօզէնին նէ՝ վագըֆէսի . . . Մօզէ օ գատար սէրվէթ սահիպի օլսա քի, արթըգ ֆիւթուր իթմէզ. իչլէրի կէվշէք թութմագա պաշլասը . . .

—Լաթիֆէ կիպի սէօյլէյօրսըն ամմա բէք տօղրու տըր։ Գարօն Մօզէնին իքրատըրնա իթիրազ իթմէյէ քիմսէ ճէսարէթ իթմէյօր ամմա, պու իշտէ ֆազլա պարմագ կիպի կէօրիւյօրում. էլիմիզտէն գաչըրմալըզ։

—Պէն լաթիֆէ իտիյօրում։ Իչ պիթմիշ տիր տէտիլէր իսէ սահի՞հ մի տիր։

—Տահա պիթմէմիշ տիր. պէնիմ տէ քէնտիմէ կէօրէ էլպէթթէ պիր պիլտիկիմ վար տըր. իլէրուտէ եինէ կէօրիւշիւրիւզ.—տէտի։

Պանքէրլէրին ճիւմլէսի Բիէր Տանըրնագ հագգընտա հէմֆիքիր իտիլէր։ Գարօն Մօզէնին նէ սէպէպէ մէպնի մէրգումը պու իշէ թալիպ իթմիշ օլտուղընը քեատիրէմէտիքլէրի հալտէ, քէնտիսինէ պու պապտա պիր սէօզ սէօյլէմէյէ ճէսարէթ իթմէմէքտէ իտիլէր, չիւնքի Գարօն Մօզէտէն վազ կէչէմէզ իտիլէր. սինտիգտա տէնիլէն հէյէթ Գարօն Մօզէնին րէյիլէ հարէքէթ իտէր իտի. հալ պու քի Գարօն Մօզէ օ հէյէթին էֆրատընտան հիչ պիրինի ատամ երինէ գօյմազ իտի. չիւնքի հիչ պիրինին մուավէնէթինէ իհթիյաճը եօգ իտի։

Բիէր Տանըրնագ իսէ օ սըրատա պարօնլար, պանքէրլէր, Լիզպօնտաքի իսթիգրազ, գօմիսիօն վէ բարա իլէ մէշղուլ օլմայըպ, ֆիքրինտէ պիւսպիւթիւն պաշգա չէյլէր տօլաշմագտա իտի։

Մարքի տը Գօսէտ իլէ գօնուշալըտան պէրու, քէնտի քէնտինէ հարէքէթ իտէն պիր ալէթ կիպի կէզինմէքտէ, վէ հէր աչըլաճագ տա, գօրտօնլար, նշանլար, միւճէվհէրլէր, չիչէքլէր, իբէքլէր, գատիֆէլէր իլէ միւզէյյէն օլուպ թօպաճ կիպի տէօնէն խալգ քէնտիսիյլէ պէրապէր հէր իլէ հէքտան օլաճագ աէյլէ ղանն իթմէքտէ իտի։

Մարքի տը Գօսէտին սէօզիւնէ թէմամըյլա էմնիյէթ իթմէքտէ իտի. հէր հալտէ էվին էն պէօյիւք տիւշմանը օլտուղընտա տաիր օլան սէօզիւ բէք զիյատէ նազարը տիգգաթընը ճէլպ, վէ օ խանէտէ բէք չօգ վուգուաթը ֆէճիյէ կիւզէրան իթմիշ օլտուղընտա գանաաթ հասըլ իթմիշ իտի։

Զաթէն Մօզէ իլէ միւնասէպէթ բէյտա իտէլիտէն պէրու, կէօրտիւյիւ չէյ նամէչրու մուհապպէթտէն, հիյլէ վէ տէսիսէտէն, եալանտան, րաաթ կէլէնի սօյմագտան, էսնաֆ վէ ֆուգարանըն պիրիքթիրմիշ օլտուգլարը ագչէյի պիրէր թէրթիպլէ էլլէրինտէն ալմագտան, գարիպ վէ նաթիվանըն քեասէսը մահվ ու բէրիչան իթմէքտէն պաշգա պիր չէյ կէօրմէմիշ իտի։

Նուֆուզ վէ իգթիտար սահիպի օլանլար հագգլարընտա գանուն վէ նիզամ ճարի օլմատըղընը, պիչարէլէրին մուհաֆազը հուգուգ ղայրը գապիլ իտուկինէ գանաաթ հասըլ իտէրէք, կէճէ կիւնտիւզ մուզտարիպ օլմագտա, վէ պու տէվլէթ՝ Սուպէր տիլէնի վէ Ժան Տանըրնագ կիպի էշրաֆիյէնին տախի րաքիպ՝ ճէրէյանը իզթըրապ վէ էզիյէթինի պիր գաթ տահա թէչէտտիւտ իթմէքտէ իտի։

Պիր արալըգ գարուլարտան պիրինին քէնարընտա տայանմըշ տուրմուշ օլտըղը սըրատա, զէվճէսիյլէ Ժօզ Մօզէնին պիրպիրլէրինէ սըրըլմըշ օլտուգլարընը, հաթթա Մաթիլտին պաչընը Ժօզըն օմուզունա տայատըղը վէ Ժօզըն տախի տուտագլարը արալարը ինճիլէր իլէ տօլու աղզըլարըն իւզթիւնտէ կէզինմէքտէ պուլունտուղընը Բիէր Տանըրնագ կէօրէրէք, նէֆէսի գըսըլըպ հըսսը գարարըպ գալմըշ իտի։

Անճագ մէրգումըն տիւշար օլտըղը հալ Մաթիլտին ֆարգ իթմիշ օլմասը լազըմ կէլիր քի, վալս պիթէճէյի սըրատա, մաշուգընը պըրագըպ զէվճէսինին եանընա կէլտի վէ գօլունա կիրտի։

—Սանա պիր տէյէճէյիմ վար.—տիյէրէք մաշուգընըն օտասընա տօյանտըղը կիպի, այնը չիւվէ իլէ զէվճէսինին օտասընա տօյանտըպ.—Պիր րիվայէթ վար, սահի՞հ մի տիր։

—Խապէրիմ եօգ։

—Գարօն սէնի թէքրար Լիզպօնա կէօնտէրիյօրմըշ։

—Տօղրու տըր։

—Պու գատար իհթիրազսըզլըգ օլու՞ր մը, նէ՞ տէրսին։

—Պէնճէ իթաաթտան պաշգա պիր տէյէճէյիմ եօգ . . . մաատամ քի խըզմէթինտէ պուլունմուշըմ . . .

—Տիմէք կիտէճէքսին։

—Նէ՛ չարէ։

—Պէնի տէ պէրապէր կէօթիւրէճէ՞քմիսին.—տէտիկի սըրատա պաչընը եօգարը գալտըրըպ, վէ կէօզլէրինի գըսարագ պէրապէր ինճիլէրինէ պէնզէյէն տիշլէրինի բըրլար իտէրէք պիր չիլվէլի մախսուս իլէ կիւլմէյէ պաշլատը. ... Պիրապէր կէլէճէք օլսա իտին պէնիմ իչին մէմնունիյէթ իթմէմիշ, լաքին սէնի պէրապէր կէօթիւրմէմ մաալէսէֆ գաապիլ տէյիլ, Բարիզտէ իգամէթ իթմէյէ նէ՞ գատար հագգըն վար տըր, իշտէ պուրատա գալմալըսըն։

(Տիւ-4)

լէմիշ, վէ պու սըրատա ճէտվէլը մէզքիւրըն՝ ասլընա մութապըգ օլուպ օլմատըղընա, վէ խախօտ միւնտէրիճաթընըն տօղրու խախօտ խայան օլտուղընա տաիր պիր չէյ պիլմէտիկինի պիլտիրմիշ տիր։

Հավէզտէ Արապլարըն Ալթուպրա օրտուկեահը գուրպինտէ քեաին Ալկալըր Նահիյէսինին խարապ իտիլմիշ օլմասընա մէհաֆիլը սիյասիյէտէ բէք գիյասէ էհէմմիյէթ վէրիլմէքտէ տիր։ Արապլար իթալեանլարըն հիւճումընը իւմիտ իթմէտիքլէրինտէն, մէզքիւր Նահիյէյի թահքիմ իթմէքսիզին պրագմըչ օլտրգլարընտան, գօմանտան Հիտալկօ ֆըսաթը էյտէն գաչըրմայարագ թախրիպինէ եւիրիւմիշ տիր։ Մէզքիւր Նահիյէ՝ պէրմուճիպը մուահէտէ իթալիա միւսթեմլիքեաթը խարիճինտէ քեաին օլուպ, Արապլարըն՝ Շօալըլարա իթթիֆագ էյլէմէլէրինէ պինաէն, հուտուտտա խաթընտա քիւլլիյէթլէ կէօրիւլէճէքլէրի գավիէն ցանն ըտիլիյօր։

Ուգուն միւտտէթ բուհանի մէմուրիյէթլէ Հավէշ Նէվահիսինտէ իգամէթ իտէն բաhիպլէրտէն պիրինէ՝ Ֆրանսա գապիթէլէրինին Բաս Մազօնէնէ իճրաի մուավենէթ իտուպ, մումաիլէյհի իթալիայա գարշը թէշվիգ իթտիքլէրինէ տաիր կազէթալարտան պագըլարընըն նէշր իթտիքլէրի խայան րիվայէթլէրի թէքզիպ իչիւն միւսաատէ իտիլմիշ տիր։ Պու հարաքէթի Ֆրանսըզ գապիթէլէրինէ իսնատ իտէն կազէթալար՝ Բաս Մազօնէնին խագտըղը մէքթուպլարըն Ֆրանսըզճա օլտուղընտան անլաշըլըր չալըշըրլար իսէ տէ, բահիպը մումաիլէյհ՝ Բաս Մազօնէն վագթըյլա պէրաի սէյահաթ Բօմայա վիւրուտ իտուպ, օրատա մէրասիմը մախսուսէի ինթիրամիյէ իլէ գապուլ իտիլտիկի սըրատա, միւշարէլէյհին նէզտինտէ պիր Ֆրանսըզ թէրճէմանը պուլընտըղընը իթեան իտէրէք, Բաս Մազօնէնին Ֆրանսըզճայը գաթէն թէքէլլիւմ իթմէքտէ օլտուղընը պէյան էյլէմիշ տիր։

Ժէնէրալ Պարաթիէրի՝ Շօալըլար թարաֆընտան վուգու պուլան պիր հիւճումը չէվիրէ տէֆ իթմիշ, վէ Հապէշլիլէրտէն թէլէֆաթը քիւլլիյէ վուգու պուլմուշ տըր։

ԻՆԿԻԼԹԷՐԱ ԻԼԷ ՄԻՒՃԹԷՄԷԱԻ ԱՄԷՐԻԳԱՆԸՆ ԳՈՒՎՎԷԻ ՊԱՀՐԻՅԷԼԷՐԻ

Ինկիլթէրա իլէ Միւթթէհէտէ Ամէրիգանըն գուվվէի պահրիյէլէրինին մուգայէսէսինէ տաիր էվվէլքի կիւնքի նիւսխէմիզտէ մալումաթ վէրմիշ իտիք։

Մէզքիւր իքի տէվլէթին բօլիթիգա միւնասէպէթլէրինին քեսպը էհէմմիյէթ էյլէմէքտէ օլտուղը պիր սըրատա, թարաֆէյնին գուվվէի պահրիյէլէրի հագգընտա պու քէրրէ Եվրօբա կազէթալարընտա կէօրտիւկիմիզ թաֆսիլաթը տաիր պէրվէճհը աթի տէրճ իթմէկի միւնասիփ կէօրտիւք։

Ինկիլթէրա տէվլէթի

Սէֆինէլէրին Նէվի	ատէտ
Ջըրհլը գրուազէօր	18
Թօրբիտօ կամպօթը	31
Գուլէլի ղըրհլը	16
Մէրքէզի պաթարեալը ղըրհլը	11
Պարպէթ ուսուլի "	25
Սահիլ մուհաֆըզը "	3
" " գուլէլի "	13
Ջըրհսըզ գրուազէօր	117
Գոմբագիթ գօրվէթ	24
Մուխապէրէ սէֆաինի	2
Գոմբագիթ կամպօթը	35
Թօրբիտօ տէբօ սէֆաինի	3
Թօրբիտօ միւսատէմէ սէֆինէսի	1
Թօրբիտօ քէչէր	45
Պիրինճի սընըֆ թօրբիտօ սթիմպօթը	94
Իքինճի սընըֆ թօրբիտօ սթիմպօթը	72
Տէրտէսթը ինշա քէչէր	17
Թիւճճար գրուազէօրի	26
Թէքնէ իթիպարըյլա եէքիւնի	553

Միւթթէհէտէ Ամէրիգա հիւքիւմէթի

Գուլէլի սահիլ մուհաֆըզը ղըրհլը	18
Ջըրհլը գրուազէօր	3
Ջըրհլը թօրբիտօ վէ միւսատէմէ սէֆինէսի	1
Միւսատէմէ սահիլ մուհաֆըզը ղըրհլը	1
Մէրքէզ պաթարիալը ղըրհլը	4
Պարպէթ ուսուլի ղըրհլը	3
Պարպէթլի սահիլ մուհաֆըզը ղըրհլը	1
Գուլէլի ղըրհլը	1
Ջըրհսըզ գրուազէօր	23
Գոմբագիթ գօրվէթ	3
Գոմբագիթ կամպօթ	11
Թօրբիտօ կամպօթը	1
Թօրբիտօ քէչէր	1
Պիրինճի սընըֆ սթիմպօթ	17
Իքինճի սընըֆ սթիմպօթ	6
Թիւճճար գրուազէօրի	6
Թէքնէ իթիպարըյլա եէքիւնի	100

Ամէրիգանըն սաիր հիւքիւմէթլէրի

	Թօրբիտօ սթիմպօթը	Ղըրհսըզ սէֆաին	Ղըրհլը սէֆաին
Արժանթին	26	12	5
Պրազիլեա	25	11	10
Շիլի	13	15	3
Մէքսիգա	5	3	
Բէրու		1	
Ուրուակուայ		3	
Թէքնէ իթիպարըյլա եէքիւնի	123		

Վէնէզուէլլա հիւքիւմէթինին գուվվէի պահրիյէսի պուլընմատըղը կիպի, պալէտտէ գիւքը օլընան հիւքիւմէթլէրին զայըրըընտա մէվճուտ օլան սէֆինէլէր հիչ պիր էհէմմիյէթի հաիզ օլմատըղընտան, Ինկիլթէրա իլէ Ամէրիգա արասընտա պիր հարպ գուհուրի իլէ պիւթիւն Ամէրիգա հիւքիւմէթլէրի միւթթէֆիգ պուլունսալար պիլէ, տէնիզտէն Ինկիլթէրանըն թէճավուզաթընա մուգավէմէթ իտէմէյէճէքլէրի տէրքեար տըր։

ՊԻՐ ԳԱՊԻԼԷ ՐԷԻՍԻՆԻՆ ՍԷՅԱՀԱԹԸ

Աֆրիգանըն մէշհուր գապիլէ րէիսլէրինտէն պուլընան Նիրօնիթին Եվրօբայա սէյահաթ իտէճէկինէ տաիր էօթէտէն պէրու տէվէրան իտէն րիվայէթին պու քէրրէ թէհագգուգ իթտիկինի Տէյ– կազէթասը եազըյօր։

Նիրօնիթին սէյահաթը Ալէմանիա թապիիյէթինէ տախիլ օլան Բումալիգայա 250 պին ֆրգ․ թազմինաթ իթասը հագգընտա Զանզիպարտա Ապտիւսսէլամ չէհրինտէ քեաին Ալէմանիա մահքէմէսի թարաֆընտան վէրիլէն գարար ալէյհինէ թէչէպպիւսաթտա պուլընմագ մագսատընէ միւպթէնի օլուպ, Զանզիպարըն Ինկիլթէրա հըմայէսի թահթընտա պուլընմասընա պինաէն Ինկիլիզ մէհաքիմինտէ 1896 սէնէսինին իլք այլարընտա Լօնտրատա իգամէթի տավա էյլէյէճէկինի Պէլճիգալը պիր սէյյահ իֆատէ էյլէմիշ տիր։

Նիրօնիթ 62 եաշընտա օլուպ բէք չօգ էվլատա բէտէր օլմագ չէրէֆինի տաիր հաիզ օլտըղը, վէ սէյյահըն գիյարէթի էսնասընտա էզճիւմլէ 20 էրքէք էվլատընըն թէպլիւմը գրաաթլա մէշղուլիյէթի կէօրիւլմիշ իտուկի հիքեայէ իտիլիյօր։

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Էմնիյէթ Սանտըղը միւֆէթթիշը ումումիլիկի, իլավէի մէմուրիյէթ օլմագ իւզրէ Թիճարէթ վէ Նաֆիա նէզարէթը ճէլիլէսի մուավինի սաատ. Ճէմալ պէյ էֆ. հազրէթլէրինէ թէֆվիզ պույրուլմուշ տըր։

* *

Կիւմիւշխանէ սանճագը միւթէսարրըֆլըղը՝ Պէյազըտը գազասը գայմագամը իգզ․ Ռէշիտ պէյէ թէֆվիզ պույրուլմուշ, վէ մումաիլէյհին էմրը թահրիրի ալէյ ուսուլ իճրա գըլընմըշ տըր։

* *

Միւհէնտիսխանէի Պէրրիի Հիւմայուն իսթիհքեամաթը ճէսիմէ մուալլիմի էրքեանը հարպիյէ գայմագամլարընտան իգզ. Մօհար պէյէ էրքեանը մէզքիւրէ միրալայլըղը,

Մէքթէպը մէզքիւր ֆօթօկրաֆիա մուալլիմի էրքեանը հարպիյէ պինպաշըլարընտան իգզ. Իսմայիլ Հագգը, վէ Գալաթիգ ֆէննի մուալլիմի էրքեանը մէզքիւրէ գօլ աղասըլարընտան րիֆ. Նիյազի էֆ.լէրին րիւթպէլէրի պիրէր տէրէճէ թէրֆի,

Էտիրնէ վիլայէթի ժանտարմա ալայը մուավագգաթ գօմանտանըղը՝ րիւթպէսինին միրլիվալըղա (բաշալըգ) թէրֆիիյլէ Գալը Սէրասքէրի Լէվազըմը Ումումիյէ տաիրէսի ձինճի չիւպէսի միւտիր մուավինի միրալայ սաատ. Մուխլիս պէյէ,

Կիրիտ վիլայէթի ժանտարմա ալայը ալայ գօմանտանլըղընա՝ Էնգօրէ վիլայէթի գապթիյէ ալայընըն Գայսէրի թապուր աղասը Խանեալը իգզ. Սիւլէյման պէյին թէրֆիէն թայինի,

Այտըն վիլայէթի ժանտարմա ալայը գօմանտանըղընա՝ Շգօտրա վիլայէթի գապթիյէ ալայ պէյի իգզ. Թէվֆիգ պէյին րիւթպէի հալիյէսիյլէ նագլի,

Գօսօվա վիլայէթի գապթիյէ ալայը ալայ պէյլիկինէ՝ ալայ պէյի իգզ. Խայրէտտին պէյին թայինի,

Տէրսաատէթ ժանտարմա ալայընըն 3ինճի թապուրընտա միւլազըմէվվէլ միւթախաէտ պինպաշը րիֆ. Ծանպօլաթ պէյին Գօսօվա վիլայէթի գապթիյէ ալայընըն Ուսքիւպ թապուրընա րիւթպէի հալիյէսիյլէ նագլը մէմուրիյէթի իճրա պույրուլմուշ տըր։

ՐԷՍՄԻ

Սայէի գուտրէթվայէի հազրէթը խիլաֆէթբէնահիտէ Հալէբ, Խիտավէնտիկեար, Տիյարպէքիր, Էնգարէ, Մամուրէթ իւլ Ազիզ, Ատանա, Էրզրում, Թրապիզօն, Վան, Սիվաս, Գօնեա, Մուսուլ վէ Գաստամունի վիլայէթլէրինտէ տախի իւմն ու ասայիշ պէրքեմալ օլտուղը՝ մագամը ճէլիլը Սատարէթուզմայա վարիտ օլան ֆի 20 քեանունը էվվէլ 311 թարիխլի թէլէկրաֆլարտան անլաշըլմըշ տըր։

* *

Ումուրը չէնպէնտէրի գալէմի միւմէյյիզը սալիսիկի՝ գալէմը մէզքիւր սէրմիւմէյյիզի իգզ. Հիքմէթ պէյէ, վէ գալէմի մէզքիւր սէրմիւմէյյիզլիկի՝ միւթէհայյիզանը խիւլաֆատան րիֆ. Իպրահիմ Հագգը պէյէ թէֆվիզ պույրուլմըշ, վէ մումաիլէյհիմանըն էմրը թահրիֆլէրի ալէյ ուսուլ իճրա գըլընմըշ տըր։

ԱՀՎԱԼԸ ՍԸՀՀԻՑԷ ՎԷ ԳՕԼԷՐԱ

Պրուսատա էյան չիչէք խաստալըղըն իճրաի հիւքմ իթտիկի, վէ ախիրէն պիր իքի վէֆիյաթ տախի օլտըղը թարաֆըմըզա եազըլըյօր։

* *

Տէրսաատէթ պագթէրիօլօժիխանէսինտէ հազըրլանըլան գուդուդ պօզան աշըլարըն չիչէկի 12 ղր. ֆիյաթլա սաթըլմագտա, վէ արզու իտիլտիկի հալտէ ճէլպի Տախիլիյէ նէզարէթի թարաֆընտան ումում վիլայաթա պաթէլկրաֆ թէպլիղ իտիլմէսի ուզէրինէ, Նիկտէ ճիվարը քեօյլէրտէ պիր իքի գուդուդ պօզան վուգուաթը կէօրիւլմիշ օլտուղընտան, Նիկտէ պէլէտիյէ թապիպի վէքիլի թապիպ Բէթրօ Բաքատօբուլօ էֆ. գաթէն Տէրսաատէթտէ պուլընտըղը միւտտէթճէ մէզքիւր աշըլըն սուրէթը իսթիմալինէ ամէլիյաթլա քեսպը վուգուֆ իթմիշ օլտուղը ճիհէթլէ, հէման միւթէսարրըֆը լիվա սաատ. Ֆէհիմ բաշա հազրէթլէրի իլէ պիլիսթիշարէ, մէզքիւր աշըտան 15 չիշէնին սէրիան իրսալի պաթէլկրաֆ իսթիրհամ իթմէսի ուզէրինէ, մէզքիւր իլաճըն տէրտէսթը իրսալ պույրունտըղը խապէր ալընմըշ տըր։

ԿԱՐԱՊԵՏ ԲԺԻՇԿ ԱԽԹԷՐԵԱՆ-ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

(Տեղեկ Ներսիսեան ...)

Արդեօք Կարապետ Բժիշկ մեր Ազգային հիւանդանոցին հիմնարկութեանն ալ չտեսա՞րե՞ց բնաւ. այն հիւանդանոցին որ Աղօթից գրքին տպագրութենէն ինը տարի յառաջ 1751ին (1) կը բացուէր Կոստանդնուպոլսոյ Նարլը-Գափուի պարըսպին կուշտը, եւ այսօր Ս. Փրկչեան անունով կանգուն է Եէտիգուլէի բարձունքը։ 1751ին՝ որ սոսկալի ժանտախտի տարի մըն էր։ Կարապետ Յովհաննէսեան այն հիւանդանոցին մէջ բժշկական պաշտօն մը չունեցա՞ւ։ Ազգ. հիւանդանոցին պատմութեան մէջ կը կարդանք՝ թէ «Նարըլ Գափուի հիւանդանոցին բժիշկներն էին Հէքիմ Կարապետ եւ Հէքիմ Աբրահամ.» ո՞չ արդեօք այս Հէքիմ Կարապետը մեր Ախթէրեան-Յովհաննէսեան Կարապետ Բժիշկն էր. ի՞նչ բան մեզի կրնայ ո՛չ ըսել տալ, քանի որ 1751ին Կարապետ Բժիշկ արդէն 33 տարեկան էր եւ գրեթէ տասը տարիէ ի վեր բժշկութեան զբաղած։ Արդեօք ի՞նչ ծառայութիւններ չմատուց այդ հիւանդանոցին, ի՞նչ բարեգործութիւններ չըրաւ, եւ ի՞նչչափ հիւանդներ չդարմանեց հոն. աւաղ որ այս ամենուն վրայ բնաւ տեղեկութիւն չունինք։

Ունեցա՞ւ գրաւոր աշխատութիւններ, յայտնի չէ ինծի։ Նալեան Պատրիարքին «Գիրք կոչեցեալ Գանձարան ծանուցմանց» անուն հմտալից երկասիրութիւնը, որ «Աղօթից Գրքէն» երկու տարի յառաջ՝ 1758ին տպուած է ի Կ. Պոլիս, կը պարունակէ կարգ մը բժշկական գըրութիւններ, այնչափ լաւ եւ բժշկականի չարադրուած՝ որ ենթադրել կուտան ինծ՝ թէ գուցէ Կարապետ Բժիշկին գրչին արդիւնքն եղած ըլլան, թէ եւ Նալեան Պատրիարք ալ զուրկ չէր բժշկական հըմտութենէն։

Այս գրութիւններէն մէկ հատը՝ որ մասնաւոր ուշադրութիւնս գրաւեց, կը ներկայացնեմ հոս ամբողջ։ Վերնագիրն է՝ «Յաղագս Բժշկաց թէ ո՞րպէս Բժշկէին ի հնումն», եւ է հետեւեալը.

«Ի հին ժամանակս՝ բժիշկքն վասն ողորմութեան բժշկէին զհիւանդս եւ ոչ վասն արծաթոյ. որպէս եւ կոզմեանք եւ դամիանոսեանքն։ Յօհաննէս եւ Կիւրակոս վկայքն, որք փոխանակ վարձուց՝ կոչէին զբժշկեալսն ի հաւատն Քրիստոսի. ըստ հոգւոյ եւ ըստ մարմնոյ Քրիստոսանման բժշկելով։ Նախկինն ի բժշկաց եղեւ Հիպոկրատէս, եւ շարագրեաց նախ զգիրք բժշկականութեան, զոր վեց հարիւր տարի խուլլանմիչ եղեն զգիրք նորա Հռոմայեցիքն։

«Նմանապէս եւ Բաբելոցի բժիշկքն ձրի բժշկէին վասն գթութեան եւ սիրոյ։ Իմաստ որ կամի բժշկել՝ պարտի գըտանել զկիմ ու հոլիմ եւ զփորձեցեալ բժիշկ. որ տացէ զառողջութիւն քան տացէ զվարձս։ կամ թէ տանուլ գոնէ խնայելով։

«Արդ՝ բժիշկն պարտի ճանաչել զցաւն եւ զպատճառն. զկազմուած հիւանդին ուժոյ եւ ակարութեան. թէ կարէ՞ զըտւած զեղն իսթիմա անել. եւ թէ՝ այն հիւանդի մարմինն յի՞նչ բանէ զեղելէնմէջ կու լինի եղեր։ Զի միմեքն չէ բըժշկել հիւանդին յարժամ չորս հիւթքն իմիասին խառնուածք կու լինին. այսինքն արիւնն, սաֆրայն, պալղամն եւ սեվտայն։ Նաեւ ոմանք սուեր են. Թէ ի գիճութենէ եկած տկարութիւնն չէ՞թէ կը բժշկի. իմար զօչպէյան տկարութեան նախ պարտ է գիտել՝ քան զդեղ տալն։ Դարձեալ, պարտին գիտել բժիշկքն եւ զփիլիսոփայութիւն՝ առ ի ճանաչել զնասէթս խոտոց, պտղոց, ականց եւ այլոց. որք կիր առնանին ի բժշկութեան։ Դարձեալ, փորձառուալք պիտին բժիշկքն թէ ինքեանք ի գիտելիս, եւ թէ բժշկելեքն յիթիպար անել նոցա։ Լաքին բըժիշկքն ո՛չ պարտին վասն թէբճիպէի ճաժմի պէրպէրի նման՝ զպէրպէրութիւն թալիմ անել. այլ զփորձ առեալսն ի դեղօրէից գործ ածել. զի կեանք է վասն անամիչ անելոյ զդեղ ինչ՝ խաղա կու լինի։ Այլ եւ գիտել պիտին զտալ եւ զառնուլ նէֆէսին հիւանդաց, զմարսումն կերակրոյն, զլարժմունս երակաց, զմէզն ի գունոյն եւ ի հոտոյն իմանալ, զպատճառ քնոյ եւ արթնութեան։ Իսկ որ հանդերձ պատճառաւ գիտէ զդեղս եւ փորձ առեալ է ամենայնի, անխափան բժշկէ զտկարն եթէ Աստուած կամեցի։ Իսկ այժմու բժիշկք՝ զագահութիւն իւրեանց կամին բժշկել խավլ անելով զգին կենաց հիւանդաց. եւ ամանք զիտելով զբժշկելի տկարութիւնն խուլայծա աէֆ լինել, կեղծաւորաբար զաչինչ խնդրեմք աանն. այլ ի վերջն մեծամեծ լեաներ կու փցնեն ի վերայ ողջացելոյն։ Եւ կամ թէ առ ըսպէչտա էգաձին թէպելէրէ չլեն, եւ զերկու փարայի է՝ զայն՝ ղուռուշով առնուլ տան հիւանդի տիրոջն եւ յետոյ օրթախ լինին ընդ ըսպէչարին. տալով զկարեւի առողջութիւն, եւ բառնալով զինչս եւ աղքատութեամբ հիւանդացնելով» (2).

Թէեւ Նալեան Պատրիարքի անունը կը կրէ այս գրութիւնը, բայց անոր մէջի կարգ մը գաղափարները բժշկի մը մտածութեան արդիւնք ինծ կ'երեւան։ Միայն բժիշկ մը՝ հմուտ եւ փորձառու բժիշկ մը միայն կրնայ պատուիրել, թէ բժիշկը նախ եւ առաջ պարտաւոր է հիւանդին հիւանդութիւնը ճանչնալ, արօնելով հիւանդութեան պատճառները, քան թէ դեղ տալ գիտնալ։ միայն բըժիշկ մը կրնայ պատուիրել թէ՝ բժիշկը պարտաւոր է ճանչնալ, հիւանդին շընչառութիւնը, երակը, մէզն ու քունը։ Ախտաճանաչական տրուեստին (տեղեկութիւն) լաւ տեղեակ ըլլալու հրաւէր մըն է առ, զոր աւելի բժիշկ մը կրնայ յանձնարարել՝ քան Պատրիարք մը։ Բժիշկ մասնաւոր կրնեն այս տողերը, բժիշկ՝ որ ոչ ոք կրնայ ըլլալ ըստ իս, եթէ ոչ՝ մեր Կարապետ Բժիշկը, ծանօթն եւ մտերիմը Նալեան Պատրիարքին։

Ի՞նչ գեղեցիկ բժշկական դաս՝ կարգ մը բժիշկներու։ Այս 135 տարի յառաջ շարադրուած տողերը դեռ այսօր կրնան մեծ կարեւորութիւն ունենալ մեզ համար։ Հայ բժշկական մատենագրութեան մէջ այս տողերը թող առաջին տեղն ունենան, մեծ դասագիրք մը թող ըլլան մեզ ամէնուս, եւ արդի հայ բժշկութիւնը նոր եռանդեամբ, նոր ուժնով ջանայ ըլլալ այն բժշկութիւնը՝ զոր այս գրութիւնը կը պահանջէ։

Այս գրութիւնը կարդալով՝ չեմ վարանիր ըսել՝ թէ Կարապետ Բժիշկ անպատճառ ունեցաւ բժշկական ուրիշ երկասիրութիւններ. ժողովրդեան կրօնասիրութիւնը վառ պահելու համար Աղօթագիրք գրել տուող բժիշկ մը, հմուտ եւ ազգասէր բժիշկ մը, հարկաւ նոյն ժողովրդեան առողջական վիճակն ալ ուշադրութեան կառնէր, անշուշտ պատրաստեց ինքն ալ ժողովրդական առողջապահութիւն մը, որ՝ ով գիտէ, մոռացութեան ո՛ր խորշը մնացած է։

Ե՞րբ մեռած է Կարապետ Բժիշկ։ Ընդունելով որ ինք ծնած ըլլայ 1718ին, եթէ համարինք որ ապրած ըլլայ մինչեւ 65, 70 տարի, վախճանած կ'ըլլայ 1783-1788 տարիներուն մէջ։ Նալեան Պատրիարքի մահուանէն (1764) 19 կամ 20 տարի ետքը։

Ո՞ւր է արդեօք իւր գերեզմանը. ի՞նչ եղան իւր զաւակները՝ Պօղոս, Պետրոս եւ Յովհաննէս. ունեցա՞ւ արդեօք թոռներ, թոռնորդիներ, իւր սերունդն որո՞նք են այսօր. կը գտնուի՞ արդեօք այս բժշկին պատկերը։—Ապագայն թերեւս լուսաւորէ այս մութ կէտերը, որոնցմով արդէն այնչափ ծածկուած էր 18րդ. դարու այս մեծ Բժիշկը՝ Կարապետ, զոր ես մականուանեցի ԱԽԹԷՐԵԱՆ-ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ.

ՅՕԳԹ. ՎԱՀՐԱՄ Ց. ԹՈՐԳՈՄԵԱՆ

(1) Ազգ. հիւանդանոցին հաստատութեան այս առաջին թուականը, մեր ժամանակակից պատմութեան մէջ բնաւ ճշդուած չէ. եւ ես դեռ այս օրերս ուսայ 1800ին ընդօրինակուած ձեռագրէ մը, որ կը վերաբերէր հանգուցեալ Ղազար Հովուեանի, ուր կը պատմուի Կ. Պոլսոյ աշխարհագրական վիճակը։ Նոյնութեամբ կ'ընդօրինակեմ հոս ինչ որ գրուած է հոն մեր հիւանդանոցին հաստատութեան մասին.

«Առաջին դուռն քաղաքիս Նարլը Գափու կոչեցեալ, զոյ աստանօր առ ծովեզերն, մերձ ի դուռն պարսպին հիւանդանոց մի գոր ստացան մերայինք ի թըւականին 1751. Եւ ապա վասն զոլոյն հին եւ խախուտ, բազում ծախիւք նորոգ շինեցին զնա ի հիմանէ մեծ եւ ընդարձակ՝ ըստ ամենայն պիտոյից ի թըւականին 1794, ուր դարմաննալ տածին անտերունչ եւ աղքատ հիւանդք արօք ողորմութեան հաւատացելոց։»

Նոյն Ձեռագրին մէջ՝ ուր Բերայի դիրքը կը պատմուի, կը կարդանք նաեւ հետեւեալը.

«Հուպ ի Թագօրմա այս՝ ունին ֆըռանկքն հիւանդանոց մի, եւ հանդէպ նմին զոյ հիւանդանոց մի եւս Ազգին Հայոց, զոր նորոգ շինեալ հաստատեցին աստ ի ժամանակս թագաւորութեան Սուլթան Սելիմին Երրորդի ի թուականութեան ՌՄԽԳ.»

Այս յիշատակարաններով յայտնի կ'ըլլայ, որ մեր Ազգ. հիւանդանոցը 1794ին երկու հաստատութեան բաժնուած է, իւր առաջին հիմնարկութենէն 43 տարի վերջը։ Այս թուականները բացի ձեռագրէս կ'աւանդէ նաեւ Հ. Ինճիճեանի «Աշխարհագրութիւնը» որուն մէջ կը կարդանք այսպէս.

«Իսկ հիւանդանոց Հայոց՝ է մերձ ի դուռն Նարլը Գափուին առ ծովեզերբ, որ շինեցաւ ի 1751 ի ժամանակս Ղափանցի Գէորգ պատրիարքին, եւ նորոգեցաւ ի 1794.» (Տես Աշխարհագրութիւն Չորից մասանց աշխարհի Հ. Ղուկաս վրդ. Ինճիճեան. Վէնէտիկ 1804. Հատոր Ե. Եւրոպա, էջ 116.)

(2) Տես Գանձարան ծանուցմանց շարադրեալ ի Յակոբ Պատրիարքէ Կ. Պոլսոյ, 1758, Հատոր Բ. գլ. ԼԲ. էջ՝ 459-460.

ԽԱՆԿԸՆ ՎԷ ԳԱԶԱԼԱՐ

Բէթէրսպուրկ ճիվարընտա պիր ումումխանէտէ կէչէն ճումա էրթէսի կիւնիւ պիր խայլի ատամ պէրմիւթատ թօբլանարագ չէվգ ու սէֆա իլէ վագթ կէչիրտիքլէրի սըրատա, պիրտէն պիրէ պիր խանկըն զուհուր իտէրէք մէզքիւր խանէ քեամիլէն եանմըշ, վէ տէրհալ կէօնտէրիլէն ճան գուրթարան ալէաթը վասըթասըյլա խանէ իչինտէ պուլընանլարըն էքսէրիսինին գուրթարըլմասը միւմքին օլապիլմիշ իսէ տէ, իչլէրինտէն 5 գատըն վէ 1 էրքէքին զայէթլէ սէրխօշ հալտէ վէ քէնտիլէրինտէն պիխապէր պուլընտուգլարընտան, ճանլարընը գուրթարամայարագ ալէվլէր իչինտէ եանըպ թէլէֆ օլտուգլարը կիպի, տիկէր 2 գատըն տախի ճան հէվլիյլէ քէնտիլէրինի բէնճէրէտէն աթարագ աղըր սուրէթտէ մէճրուհ օլմըշլար տըր։

* *

Օբանիանըն Սան Սէպաստիյանօ չէհրինտէ վագը թավրուս ճատտէսինտէ վագը ճէսիմ պիր պինատա կէչէն բազար կէճէսի պիր խանկըն զուհուր իտէրէք, մէզքիւր ճէսիմ պինայը մա միւշթէմիլաթ վէ ճիվար եանկըյէլէր քեամիլէն եանմըշ, վէ 500,000 ֆրգ.-տան զիյատէ խասարաթը մուճիպ օլմըշ տըր։

Անճագ մէզքիւր տէհշէթլի եանկըըն զուհուր իթմէսի իւզէրինէ, չէհր էհալիսի խէյէճանա տիւշար օլարագ սօգագլարտա թօբլանտըգլարը սըրատա, մէզքիւր պինանըն իչինտէ քեաին վահշի հայվանլար թալիմխանէսինտէքի միւտհիշ պուղալար՝ ալէվլէրի կէօրիւր կէօրմէզ ֆէվգէլատէ իւրքէրէք, պիրի տէհչէթլի պույնուզլարըյլա գաբուլարը դէբբէ քէնտիսինի սօգագա աթմըշ, վէ սիւրաթլա թօբլանմըշ օլան էհալի արասընտան կէչիպ վէ պիր խայլի միւտտէթ սօգագլարը տօլաշըպ պէյնէլ էհալի հէյէճանը արթըրմըշ օլտուգտան սօնրա, նիհայէթ տէնիզ քէնարընա միւվասէլէթլէ քէնտիսինի տէնիզէ աթարագ զարգ ու թէլէֆ օլտուղը կիպի, տիկէր թարաֆտան 3 պուղա տախի պինա իլէ պէրապէր եանմըշ, վէ քէմիքլէրի էրթէսի կիւնիւ էնքազը արասընտան չըգարըլմըշ տըր։

ԱՆԱՏՕԼՈՒ ՇԸՄԷՆՏԷՖԷՐԻ

Իլան.

Խուսուսը ումումիյէ իւզէրինէ վագը պիլէթիւմէ սթասիօնլար պէյնինտէ իճրա իտիլէճէք մէյվէ վէ սէպզէ նագլիյաթը հագգընտա թաթպիգ օլընաճագ պիր նօմէրօլը, վէ էսհամ վէ նուգուտ վէ զիգըմէթ էշեա նագլիյաթը հագգընտա թաթպիգ իտիլէճէք 35 նումէրօլը ֆէվգէլատէ վէ մուվագգաթ թարիֆալարըն՝ 20 քեանունը էվվէլ 1311 թարիխինտէն իթիպարէն մէվգիի իճրայէ վազ օլընաճաղը, վէ պու պապտէ տահա զիյատէ թաֆսիլաթ ալմագ իսթէյէնլէրին՝ Հայտար Բաշատա տէմիր եօլը իտարէսի ումուրը թիւճճարիյէ գալէմինէ, Սթանպօլտա Տէլլա Կրամմաթիգա տէհնէթէտինէ վէ սթասիօնլարա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի էհալիի միւթէպէրիյէ իլան օլունուր։

Մէտիրիյէթ

29 քեանունը էվվէլ 311

Հայտար Բաշա

«ԾԱԳՈՒՄՆ ՀԱՅ ՏԱՌԻՑ»

Հայ գրերու ծագման վրայ Յօգթ Տաղաւարեան էֆ. ի կողմանէ պատրաստուած սոյն բանասիրական կարեւոր գործը Վիէննայի Մխիթարեան հարց տըպարանէն ընտիր տպագրութեամբ հրապարակ ելած է։

Վաճառման կեդրոնատեղին է, Բերա Բանկալթի Վիեննայի Մխիթարեանց հարց վանատունը։ Գին 2 ֆրանք։

ՅՕԳԹ. ԹԻՐԵԱՔԵԱՆ

Պէյօղլունտա, Ծանոի էճզախանէսի ճիվարընտա Շիշլի սօգաղընտա, 36 Ն° խանէտէ պուլընըր,

Հէր սալը, բէնճշէնպիհ, ճումա էրթէսի վէ բազար կիւնլէրի, էօյլէնտէն սօնրա,

վէ

Սթամպօլտա ճիւէլէթինտէ, Քէօբրիւ պաչընտա, Բիւչիւքեան էճզախանէսինտէ.

Հէր բազար էրթէսի, չարշէնպիհ վէ ճումա կիւնլէրի քէզա էօյլէնտէն սօնրա։

ԹՐԱՄՎԱՅ ԳՈՒՄՊԱՆԵԱՍԸ

Գումբանեանըն մէճլիսը իտարէ գարարըյլա, 47 նումէրօլը ֆայիզ գուբօնընա մուգապիլ պէհէր ագսիօն իւզէրինէ ալթուն ագչէ օլարագ 25 ղրշ. իթա օլընաճաղընտան, կէլէճէք 1896 յունվար 3տէն իթիպարէն պէհէր հաֆթա ճումա վէ սալը կիւնլէրի էօյլէնտէն սօնրա սաաթ 2տէն 4է գատար Թէբէպի օլընմագ իւզրէ պօրտըօլարըն գապուլ օլընաճաղը, վէ 8 կիւն զարֆընտա թէէտիյաթըն իճրա օլընաճաղը՝ պիլճիւմլէ թահվիլաթ համիլլէրինէ իլան օլունուր։

Մէտիրիյէթ

26 տէկտեմբեր 1895

Տէրսաատէթ 5—5

ՎԻԼԱՅԱԹԸ ՇԱՀԱՆԷՏԷ ՄՈՒԳԻՄ ԹԻՒՃՃԱՐ ՎԷ ՍԱՐՐԱՖԱՆ ՎԷ ՏԱՎԱ ՎԷՔԻԼԼԷՐԻ ՎԷ ՍԱԻՐ ԱՍՀԱԲԸ ՄԷՍԱԼԻՀԷ ՖԷՎԳԷԼԱՏԷ ԳՕԼԱՅԼԸԳ

Սթամպօլտա վէ վիլայաթը Շահանէտէ վէ Եվրօբատա մէվատտը սալիյէ վէ սարրաֆիյէ վէ թիճճարիյէ վէ Նիհայէթ հէր տիւրլիւ խուսուսաթտա տաիր իշլէրի օլուպ տա, օ իշլէրին նէթիճէլէրտէ գալմըշ վէ նէթիյճէսի նէ օլմըշ իտուկի հագգընտա մալումաթը միւքէմմէլէ վէ սահիհէ ալմագ իսթէյէն զէվաթ՝ Գալաթատա Իպզէթ-Բաշա խանընտա 5 նումէրօլու Անտոն Ալիք էֆէնտինին իտարէխանէսինէ միւրաճաաթ բօսթա բուլը կէօնտէրտիքլէրի հալտէ սիւալլէրինին ճէվապլարընը տէրհալ ալըրլար։ Թէլէկրաֆլա ճէվապ թալէպ իտէնլէրին՝ թէլէկրաֆ ուճրէթինի այրըճա կէօնտէրմէլէրի լիւզում իտէր։

ԹԻՐԻՆԿԻՆ ԹԷՐՋԻ ՏԻՒՔՔԵԱՆԸ

Գոտրնկարո մախսուս նէվ պէ նէվ միւզէյյէն պիր էլպիսէ ՏԱՒՐԻՒՍԻ
Իւզաւ Բուլմի նոյեմբերին 6նճը կիւնիւ մէզքիւր մաղազատա քիւչատ օլընմըշ տըր։

ԲԱՆԱԻՈՐ ԵՒ ԳՐԱԻՈՐ

ԹՈՒԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ՈՒՂՂՈՒԹԵԱՄԲ

Ա.ՇԽԱ.ՏԱ.ՍԻՐԵՑ

ԱՐԻՍՏ. Յ. ՊՈՅԱՃԵԱՆ

ՏԱՐԲԵՐԱԿ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ

Ա. ՏԱՐԻ — 1-10 եւ 1-50 թուոց մեանլուրիկն, առըրկինում մառր առնել, եթէ կեանքեն առ. 4 դրշ.

Բ. ՏԱՐԻ — 1-100 թուոց մեանլուրիկն, [illegible] 3 դրշ.

Միջին ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ

Գ. ՏԱՐԻ — 1-1000 թուոց մեանլուրիկն, [illegible] 4 դրշ.

Դ. ՏԱՐԻ — [illegible]

Ե. եւ Զ. ՏԱՐԻՆԵՐ — [illegible] 7 դրշ.

☞ Ուղեցոյցները մօտ ժամանակն հրապարակ կ'ելլեն.

☞ Թղթակցութեան համար դիմել աշխատասիրողին, Կ. Պոլիս, Օրթաքէօյ

ՍԱՐՐԱՖԻՑԷ

ԵՎՐՈՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 2 յունվ.

Ինկիլ. էսհամը Ինկ. Լիր.	106—37
Օսմ. էսհամը աչըլմը	18—37
» » գապանմը	18—25
» » Սէրի Ա.	58—
» » » Բ.	29—75
» » » Գ.	18—63
Մթօման 1871	093—50
Օսմանլը Պանգասը	11—
Բուլկար իսթիգրազը	—
Մըսըր առւ. մուլթթահրաէ	102—
» իմթիյազլը	102—50
Ծուրէի Սանիյէի Մըսըր	100—50
Խուսամ 5 % 1879	29—
Թօչիլա իսթիգրազը	—
Պուլկար իսթիգրազը	86—
Գոմպիւ Բարիզ 3 այ վատէ	25—.40

Բարիզ 2 յունվ.

Ֆրանս. էսհ. 3 % Ֆր.	101—42
» » 4½ %	106—20
Եէնի Օսմ. էսհամը աչըլմը	17—85
» » » գապանմը	18—32
Միւթէ..	
Սէրի Բ.	30—30
» Գ.	19—25
Բումէլի չըմէնտըֆէրի	093—12
Օսմանլը Րէժիսի էսհամը	375—62
» Պանգասը	528—12
Գրէտի Լիոնէ	751—25
Գրէտի Ֆոնսիէ	—
Գօնթուար տ'էսգօնթ	—
Սիւվէյիշ գանալը	3220 —
Իթալիա էսհամը	85—10
Մըսըր Ֆոնս. մուլթթահրաէ	515
Բարօպիթէ Թիւրգ	—
Գոմպիւ 3 այ վատէ	25—22

Վիէննա 2 յունվ.

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	121—70
Բումէլի չըմէնտըֆէրի ֆի.	49—20
Օսմանլը Րէժի ագսիօնը	176—

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. ում. տիւն ազը. գոբ.	20—05
» » » էն եիւքսէք	19—37
» » » էն աշաղը	19—37
Պու. ատաբե աչըլմը գ. թ.	20—05
Թահվիլաթը Օսմանիյէ	—
Սէրի Ա.	—
» Բ.	—
» Գ.	—
Բումէլի չըմէնտ. ազըմ. գր.	089—
» » էն եիւքսէք	087—50
» » էն աշաղը	087—50
» » աչըլըր	090—50
Րըխթըմ Բէվիոթը. Ֆր.	—
Աղըլ Բօլիս	—
Րէրօս Ն..	—
Հէվալէսիւ » րէրօր	—

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի Ժէնէրալ	—
Սօսիէթէ Օթօման	—
Օսմանլը Միկսլրթ. չիրքէթի	—
Րէժի ագսիօնը	—
Թրամվայ	8—10
Թրանսվայ մաաէնի	—
Գորբօրէյն Բօզգա	—
Էգսօր տիկարթ Ա.)	—
Բ.)	—
Օրօզդի Պագ Թիճարէթխանէ	—

ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻԱԹԸ

	Պդր. Բր
Օսմ. լիրասը 100 դր.	
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	108—28
Մէճիտիյէ »	098—20
Պէշլիք »	102—
Ալթըլըք »	103—
Ինկիլիզ լիրասը	110—
Ֆրանսըզ ալթունը	87—15
Րուպ	90—05
Գրէմէց ալթունը	51—10

ԻԼԱՆԱԹ

ԽԱՋԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէի Խասսաի Շահանէճէ աըլընաճագ էսիրնէ չիչէք պաժեասընըն գարարը գաթիբի մանը հալը Բումինին եիկիրմի եէաինճի չարշէնպէհ կիւնիւ վէրիլէճէկկինտէն, իթպայա թալիպ օլանլարըն եէվմը մէզքիւրտէ սաաթ ալթըտան նիհայէթ տօգուզա գատար Խազինէի ճէլիլէի մէզքիւրէյէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։ 3—1

21 քեանունը էվվէլ 311

ՇԷՀՐ ԷՄԱՆԷԹԻ

ճանիպը ալիսինտէն

Էմանէթէն իտարէ օլընմագտա պուլընան Զարըր միւճէվհէրաթ բուսումըր պէչ սէնէլիք օյմազ վէ իքի սէնէլիկի պէրվէճէր բէյին Թէավիյէ իտիլմէք իւզրէ, սէնէվի եիկիրմի պին իւչ եիւզ եիկիրմի պիր զրուշ օթուզ բարա պէտէլ իլէ իլթիզամա թալիպ զուհուր իթտիկինտէն, պու պապտէ թալիպ օլուպ բէյ սիւրմէք իսթէյէնլէրին Թէէմինաթ ագչէսինի վէ եախօտ միւթէպէր քէֆիլինի միւսթասհըպէն Շէհր Էմանէթի մէճլիսինէ կէլմէլէրի։

20 քեան. էվվէլ 311 3—1

Իսկիւտարտա Իճատիյէտէ Հաճի Պագգալ սօգաղընտա 11 նումէրօլը խանէտէ մուգիմ միւֆիթ բօզարճը Մագսուտ Էպէճան զիմմէթինտէ ալաճաղը օլանլարըն Գանունննամէի Թիճարէթին 199 վէ 200րնճի մատտէսի ահքեամընա Թէվֆիգէն Թարիխը իլանտէն իթիպարէն 20 կիւն զարֆընտա ալաճագլըլարընըն պիր գըթա միւֆրէտաթ տէֆթէրի իլէ սէնէտաթ վէ Թէմէսսիւքլէրինի պիզզաթ վէ եա պիլվէքեալէ Մահքէմէի Թիճարէթը Պահրիյէյէ Թագտիմ վէ մաթլուպաթըն Թահգիգի զըմընտա Մահքէմէի Թիճարէթը Պահրիյէնին իֆլասա մախսուս օտասը իւզրէ 311 սէնէսի քեան. սանինին 8րնճի բազար էրթէսի կիւնինտէն իթիպարէն 10րնճը չարշէնպիհ կիւնինէ տէկին սաաթ 9½ գատար Թէսվիյէսինէ միւպատէրէթ օլունմաղը, վէ միւտտէթը մէզքիւրէ էսնասընտա իսպաթը վիւճուտ իթմէյէնլէր հագգընտա գանունը մէզքիւրըն 210րնճը մատտէսի ահքեամընըն մէվգի իճրայէ գօնուլաճաղը իլան օլունըր։

Միւժ Գոմիսէր

18 քեան. էվվէլ 311

Էվգաֆը Հիւմայուն Խազինէսինէ Թապ ու Թէճլիտինէ լիւզում կէօրիւնէն տէֆթէրի վէ էվրագը սաիրէնին մէճմուը 5640 դրշ.տա Թալիպի էօհտէսինտէ պուլընտըղընա, վէ չէհրը ճարիի Բումինին 25րնճի բազար էրթէսի կիւնիւ սաաթ 10 պուչուղա գատար հէր գաչ բարա վէ 26նճը սալը կիւնիւ քէզալիք սաաթ 10 պուչուղա գատար 100տէ 5 Թէնզիլ օլունըր իսէ գապուլ օլունաճաղընտա պինաէն, նօգսանըյլա Թապ ու Թէճլիտ իթմէք իսթէյէնլէրին՝ մէյիւմը իտարէի Էվգաֆա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։

21 քեան. էվվէլ 311 3—1

Ֆօճա Մուսթաֆա Բաշատա Ալի Ֆըգըհ մահալլէսինտէ Աղաճ Գագան ճատտէսինտէ պիր պապ հալլաճ տիւքքեանը չէհրիսի՝ 38 դրշ. պէտէլ իլէ Թալիպի էօհտէսինտէ պուլընտըղընտան, զամմ իլէ իսթիյճարընա Թալիպ օլանլարըն՝ բէյ ագչէլէրինի միւսթասհըպէն Թարիխը իլանտէն իթիպարէն չէհրը հալը Բումինին 30ընճը ճումաա էրթէսի կիւնինէ գատար Էվգաֆը Հիւմայուն Խազինէսի Մուհասէպէի Ումումիյէ իտարէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։

19 քեան. էվվէլ 311 3—2

ԷՎԳԱՖԸ ՀԻՒՄԱՅՈՒՆ

Թէքրար իլան իլէ Թաղիրը մուամէլաթ օլընճայա գատար, եանի նագտ իլէ ֆիւրուխթ օլընմագ գարտէսի վազ գըլընըճայա տէկին եալընըզ մահլիւլաթը վագֆիյէտէն հիսսէտարանըն հապսէլ նիզամ պիլա միւզայէտէ Թէֆվիզ իւճէճէքլէրի հիսսէլի սէքնալէրին նըսֆը մէճիտի 19 զրուշ վէ նըսֆը տիկէրի Խազինէի Էվգաֆը Հիւմայունըն սուրէթ վէ սէրկի վէ գուրշը իլէ սաթըլաճագ տըր։ Թամմ հիսսէլի օլուպ տա պիլմիւզայէտէ սաթըլանլարըն մուաճճէլէսինին նըսֆը մըրա 100 զրուշ հիսապըյլա մըրա օլարագ, վէ տիկէր նըսֆը քէզալիք սուրէթ վէ սէրկի գապուլմյէ իսթիֆա գըլընաճաղընտան, պու գապիլտէն աթիւզըլքըրմահլիւլաթըն մուայյէն օլան 4 հաֆթա միւտտէթը իլանընտան 2րնճի իլան միւտտէթի օլան իւչյու 311սէնէսի քեանունը էվվէլին 18րնճի կիւնիւնտէն իթիպարէն մահը մէզքիւրըն25նճի բազար էրթէսի կիւնինէ գատար Թալիպ օլանլարըն՝ զըյմէթը մուխամմէնէլէրինին էօչրինէ միւսավի Թէէմին ագչէլէրիյլէ պէրապէր Մահլիւլաթ իտարէսինէ միւրաճաաթ իթմէլէրի լազըմ կէլէճէկի 2նճի տէֆա օլարագ իլան օլընըր։

..1333.—Էյուպտա Ֆէթհի Չէլէպի մահալլէսինտէ Ֆէթհի Չէլէպի ճատտէսինտէ 34 նումէրօլը Թախմինէն վէ Թէրպիէն 45 մէթրօ արսատա մէպնի վէ չէհրի 40 զրշ. քիրայը միւթէհամմիլ ալաչապ պիր պապ պագգալ տիւքքեանընըն սիւլիւս հիսսէսի. Նագիֆ։

..1334.— Սուլթան Աճմէտտէ Ֆիրուզ Աղա մահալլէսինտէ Պապը Հիւմայուն ճատտէսինտէ 133 նումէրօլը Թախմինէն վէ Թէրպիէն 31 մէթրօ արսատա մէպնի վէ չէհրի 50 զրշ. քիրայը պիր պապ պարագա տիւքքեան կէտիկինին 120 սէհիմ իթիպարը իլէ 15 սէհիմ հիսսէսի. Նագիֆ։

..1000.— Թօբգաբուսատա Պայազիտ Աղա մահալլէսինտէ Հալաճ սօգաղընտա 33 նումէրօլը տէրունինտէ 1 գույուլը հավլի Թախմինէն վէ Թէրպիէն 190 մէթրօ պիր գըթա արսանըն պիւթիւնի. Նագիֆ։

..6000.— Էյուպտա Զալ Մահմուտ Բաշա մահալլէսինտէ Տէպպաղխանէ ճատտէսինտէ 83 նումէրօլը Թախմինէն վէ Թէրպիէն 114 մէթրօ արսատա մէպնի 5 օտա վէ 2 սուֆա վէ 1 գույու վէ 22 մէթրօ պաղչէյի միւշթէմիլ ալաչապ պիր պապ մէնզիլին նըսֆ հիսսէսի. Հաճի Հիւսէյին։

..3000.—Թարագճըլարտա Տայէ Խաթուն մահալլէսինտէ Թարագճըլար ճատտէսինտէ 61 նոմէրօլը Թախմինէն վէ Թէրպիէն 22 մէթրօ արսատա մէպնի վէ չէհրի 30 դր. քիրայը սալաչ պիր պապ տիւքքեանըն պիւթիւնի. Էօրիւճիւ Հիւսէյին։

..13500.— Գալաթատա Արապ Ճամիի մահալլէսինտէ Մագարաճըլար ճատտէսինտէ 47 նոմէրօլը Թախմինէն վէ Թէրպիէն 15 մէթրօ արսատա մէպնի տէրունինտէ 1 օտայը հավլի վէ չէհրի 90 դրշ. քիրայը քեարկիր մուգատտէմա մագարաճը էյէճէմ պիր պապ գունտուրաճը տիւքքեանը կէտիկինին 3 բուպ հիսսէսի. Հաճի Աճմէտ։

..17000.— Գալաթատա Արապ Ճամիի մահալլէսինտէ Մագարաճըլար ճատտէսինտէ 57 նումէրօլու Թախմինէն վէ Թէրպիէն 15 մէթրօ արսատա մէպնի տէրունինտէ 1 օտայը հավլի վէ չէհրի 100 դրշ. քիրայը քեարկիր մուգատտէմա մագարաճը էյէճէմ խուրտաճը տիւքքեանը իսթիմալ օլունըր 1 պապ տիւքքեան կէտիկինին պիւթիւնի. Հաճի Աճմէտ։

..500. — Խըրգաի Շէրիֆտէ Տէպպաղզատէ մահալլէսինտէ Մաճունճը սօգաղընտա 13 նումէրօլը Թախմինէն վէ Թէրպիէն 60 մէթրօ արսատա մէպնի 2 օտա վէ 1 սուֆա վէ 1 գույու վէ 45 մէթրօ պաղչէյի միւշթէմիլ ալաչապ 1 պապ մէնզիլին պիւթիւնի. Հիւսնիւ։

..22500.— Իսկիւտարտա Սէլման Աղա մահալլէսինտէ Թիմուրճըլար սօգաղընտա 2 նոմէրօլը Թախմինէն վէ Թէրպիէն 174 մէթրօ արսատա մէպնի ֆէվգինտէ 2 օտա վէ 1 սուֆա վէ 1 գույու վէ 1 ախըր վէ 49 մէթրօ պաղչէյի միւշթէմիլ վէ չէհրի 265 դր. քիրայը Ճըրգալըզատէ Րիւսթէմ բաշա վագֆընտան միւլքի վէ ճէննէթմէքեան Սուլթան Մահմուտ Խանը Սանի կէտիքեաթընտան կէտիկի օլմագ իւզրէ մուգատտէմա եօզուրտխանէ էյէճէմ ալաչապ քէրէքճի տիւքքեանը օլարագ իսթիմալ օլընըր 1 պապ տիւքքեան միւլքիյէ կէտիկինին 3 բուպ հիսսէսի. Հաճի Աճմէտ։

..7253.— Չէնկել գարիյէսինտէ Պէօբրիւ սօգաղընտա 13 նումէրօլը Թախմինէն վէ Թէրպիէն 91 մէթրօ արսատա մէպնի 2 պաղչէպան օտասը վէ 3 գույու վէ 1 հավուզ վէ 2004 մէթրօ պաղչէյի միւշթէմիլ վէ սէնէվի 6250 դր. քիրայը 1 գըթա պօսթան կէտիկինին 250 սէհիմ իթիպարըյլա 13 սէհիմ 1 բուլ հիսսէսի. Նագիֆ։

..5000.— Գասըմ Բաշատա Եէլ Տէյիրմէնի մահալլէսինտէ Արապլար սօգաղընտա 10 նումէրօլը Թախմինէն վէ Թէրպիէն 114 մէթրօ արսատա մէպնի 7 օտա վէ 2 սուֆա վէ 1 գույու վէ 22 մէթրօ պաղչէյի միւշթէմիլ ալաչապ պիր պապ մէնզիլին 6 հիսսէ իթիպարըյլա 3 հիսսէսի. Հաճի Հիւսէյին։

..2000.—Իսկիւտարտա Թավաչի Հիւսէյին Աղա մահալլէսինտէ Պագգալ սօգաղընտա 4 նումէրօլը Թախմինէն վէ Թէրպիէն 63 մէթրօ արսատա մէպնի 3 օտա վէ 1 սուֆա վէ պիր գույու վէ 69 մէթրօ պաղչէյի միւշթէմիլ ալաչապ 1 պապ մէնզիլին 8 հիսսէտէն 5 հիսսէսի. Հաճի Հիւսէյին։

..4000.—Պապը Ճաֆէրիտէ Րիւսթէմ Բաշա մահալլէսինտէ Պալ Գաբանը Թախթախիսինտէ 12 մէթրօ Թախմինէն վէ Թէրպիէն 75 մէթրօ արսատա մէպնի ֆէվգինտէ 1 օտայը վէ չէհրի 60 դրշ. քիրայը միւթէհամմիլ մա կէտիք քեարկիր 1 պապ մաղազանըն նըսըֆ հիսսէսի. Նագիֆ։

..1535.—Գասըմ Բաշատա Նալընճը Հաճի Հասան մահալլէսինտէ Գուլագզըզ ճատտէսինտէ 23 նումէրօլը Թախմինէն վէ Թէրպիէն 171 մէթրօ արսատա մէպնի 4 օտա վէ 1 սուֆա վէ 1 գույու վէ 133մէթրօ պաղչէյի միւշթէմիլ ալաչապ պիր պապ մէնզիլին 16 հիսսէտէն 1հիսսէսի. Հաճի Հիւսէյին։

..8000.—Իսկիւտարտա Սէլիմիյէ մահալլէսինտէ Համմամ ճատտէսինտէ 26 նումէրօլը Թախմինէն վէ Թէրպիէն 53 մէթրօ արսատա մէպնի 1 օտայը միւշթէմիլ վէ չէհրի 50 դր. քիրայը ալաչապ պիր պապ տիւքքեան կէտիկինին պիւթիւնի. Նագիֆ։

..2000.— Պէյլէրպէյտա Շէնլիք Տէտէ մահալլէսինտէ Մէքթէպ սօգաղընտա միւքէրրէր 36 նումէրօլը Թախմինէն վէ Թէրպիէն 41 մէթրօ արսատա մէպնի 2 օտա վէ 2 սուֆայը միւշթէմիլ ալաչապ պիր պապ մէնզիլին սիւլիւս հիսսէսի. Նագիֆ։

..10000.—Լանկատա Պօսթանճը Պաշը Ապտուլլահ Աղա մահալլէսինտէ Քիւչիւք Լանկա ճատտէսինտէ 110 նոմէրօլը Թախմինէն վէ Թէրպիէն 60 մէթրօ արսատա մէպնի 3 օտա վէ 1 սուֆա վէ 1 գույու վէ 53 մէթրօ պաղչէյի միւշթէմիլ վէ չէհրի 100 դր. քիրայը պիր պապ մէնզիլին պիւթիւնի. ՀաճիՄէհմէտ։

..16666..8000.—Խասէքիզուրպինտէ Նէվպահար մահալլէսինտէ Հէքիմօղլու Ալի Բաշա ճատտէսինտէ 6 նումէրօլը Թախմինէն վէ Թէրպիէն 831 մէթրօ քեարկիր վէ 532 մէթրօ ալաչապ օլմագ իւզրէ 3 տէյլագ օտասը վէ 6 հալվէթ վէ 24 գուրնա վէ 1 չամաշըրլըգ վէ 541 մէթրօ համթապ վէ պաղչէ մահալլինի վէ տէրունինէ ճարի 3 մասուրա մաի լէզիզի միւշթէմիլ վէ չէհրի 600 դր. քիրայը Պօսթան համմամը տիմէքլէ մաարուֆ պիր պապ չիֆթէ համամըն 12 հիսսէտէն 2 հիսսէսի. Հաճի Աճմէտ։

(1) Ծիւմլէլէրին պաչլարընտա իւք հիզատա պուլընան բագգամլար՝ մահլիւլաթըն նումէրօլարընը վէ իքինճի հիզատաքիլէր զըյմէթը մուխամմէնէլէրինի պիլտիրմէքտէ տիրլէր։

..3000..3000..2500(1).— Բէյքէօզլիւքտէ Գարապաշ մահալլէսինտէ չըգմազ իմամ սօգաղընտա 5 նոմէրօ իլէ մուրագգամ Թախմինէն վէ Թէրպիէն 30 մէթրօ արսատա մէպնի 2 օտա վէ 1 սուֆա վէ 38 մէթրօ պաղչէյի միւշթէմիլ ալաչապ պիր պապ մէնզիլին պիւթիւնի. Նագիֆ։

..23750..23750..15000.—Իսկիւտարտա Աճմէտ Չէլէպի մահալլէսինտէ Աչըգ Թիւրպէ սօգաղընտա 21 նոմէրօ իլէ մուրագգամ Թախմինէն վէ Թէրպիէն 152 մէթրօ արսատա մէպնի 7 օտա վէ 2 սուֆա վէ 1 գույու վէ 1 հավուզը վէ 760 մէթրօ պաղչէ վէ 38 մէթրօ մաթպախ մահալլինի միւշթէմիլ ալաչապ պիր պապ մէնզիլին նըսֆ հիսսէսի. Էօրիւճիւ Աճմէտ։

.. 26500.. 26500 .. 11000.— Թօբխանէտէ Թօմթօմ մահալլէսինտէ Պօսթանճը Պաշը ճատտէսինտէ 62 վէ 64 վէ 66 վէ 68 նումէրօ իլէ մուրագգամ Թախմինէն վէ Թէրպիէն 205 մէթրօ արսատա մէպնի 13 օտա վէ 3 սուֆա վէ 1 գույու վէ 1 սարնըճ վէ Թահթընտա 2 պապ տիւքքեանը միւշթէմիլ վէ չէհրի 790 դր. քիրայը 2 պապ մէնզիլին բուպ հիսսէլէրի. Էօրիւճի Աճմէտ։

..4375..4375..3000.—Սուլթան Պայազիտտէ Էմին Պէյ մահալլէսինտէ Բարմագ սօգաղընտա 6 նումէրօ իլէ մուրագգամ Թախմինէն վէ Թէրպիէն 30 մէթրօ արսատա մէպնի ֆէվգինտէ 1 օտա վէ Թահթընտա 1 մախզէնի միւշթէմիլ վէ չէհրի 200 դր. քիրայը ալաչապ պիր պապ խաֆֆաֆ տիւքքեանը կէտիկինին 120 սէհիմ իթիպարըյլա 15 սէհիմ հիսսէսի. Հաճի Հիւսէյին։

(1) Ծիւմլէլէրին պաշլարընտա իւք հիզատա պուլընան բագգամլար՝ մահլիւլաթըն նումէրօլարընը, իքինճի հիզատաքիլէր զըյմէթը մուխամմէնէսինի, իւչիւնճի հիզատաքիլէր զըյմէթը Թահրիրիյէսինի վէ տէօրտիւնճիւ հիզատաքիլէր պէտէլը միւզայէտէսինի պիլտիրմէքտէ տիրլէր։

ԷՏՍԷԼ ՄԱՂԱԶԱՍԸ

ՊԷՅՕՂԼՈՒՆՏԱ

ԳԱԼԱԹԱ ԳՈՒԼԷՍԻ ՃԱՐՇԸՍԸՆՏԱ

Էտժէնէ »Օֆէսը» Էսրըէստէ Ն. 657-659

Մ. ԺՕՐԺ ԲՍԱԼԹԻ

ՎԷ ԳՈՒՄՊԱՆԵԱՍԸ

Մէզքիւր մաղազատա զայէթ էհվէն ֆիյաթլա վէ հէր քէսին քէսէսինէ էլվէրիշլի սուրէթտէ աթիւտէքի էչեալար սաթըլմագտա տըր։ Շէօյլէ քի, հէր չէշիտ վէ հէր ճինսատա սալօն, եաթագ վէ եէմէք վէ իչ օտասը վէ եազըխանէ վէ իտարէխանէ էչեալարը, խալըլար, պինալար, իսքէմլէ վէ եուխը գումաշլար վէ սաիրէ։

Ժօրժ Ժ. Բսալթի մաղազասը՝ Եվրօբանըն պաշլըճա ֆապրիգալարըյլա ճարի օլան մունասէպաթը վասըթասը վէ պինէֆսի քէնտի ֆապրիգալարը սայէսինտէ քէնտի միւշթէրիլէրինէ ֆէվգելատէ նէֆիս վէ միւհքէմ մօպիլեալար իթա իթմէկի վէ տէրճէճէի նիհայէտէ էհվէն իւճրէթլէ էչեար մէզքիւրէյի եէրլէշտիրիպ տէօչէմէքլիկի վաա վէ Թէահհիւտ իտէր։

ԼԻԲԹՕՆ ՆԱՄ ՖԱՊՐԻԳԱՆԸՆ ՉԱՅԼԱՐԸ

ԷՆ ԱԼԷԱ ՉԱՅ ՕԼՈՒՊ, ՏԻՒՆԵԱՆԸՆ ՀԷՐ ԹԱՐԱՖԸՆՏԱ ՊՈՒ ՉԱՅՏԱՆ ԲԷՔ ՉՕՔ ՍԱԹԸԼԸՐ։

ԼԻԲԹՕՆ	Սէյլանտա չայ վէ գահվէ տէբօլարը. Մարութմա Միլլէ վէ Սինամոն կարտէնս, օլմաօ.	Տիւնեատա էն ալէա չայ.	ԼԻԲԹՕՆ
ԼԻԲԹՕՆ	Սէյլան Եւտարէխանէսի.	Թէմիզ վէ բայըհալը.	ԼԻԲԹՕՆ
ԼԻԲԹՕՆ	Հինտտէ չայ մաղազա վէ տէբօլարը.	Չիֆթճիտէն տօղրուճա միւշթէրիյէ, եանի միւչթէրիյէ կէչէր.	ԼԻԲԹՕՆ
ԼԻԲԹՕՆ	Նիւ-Եօրգ Եւտարէխանէսի, Ն. 99 Ուօթէր սօգաղը. Չիգակօ Եւտարէխանէսի, 1513.	Լիբթօն Թիճարէթխանէսինին չայլարը Չիգակօ սէրկիսինտէ էն եիւքսէք միւքեաֆաթը գազանմըշ տըր.	ԼԻԲԹՕՆ

ԻՆԿԻԼԹԷՐԱ ԳՐԱԼԻՑԱՍԸՆԸՆ ՔԱՅՃԸՍԸ

Լիբթօն Թիճարէթխանէսինին գահվէ խիւլասասը իլէ գահվէ վէ հինտիպա խիւլասասը՝ բէք խալիս վէ նէֆիս վէ բայիհալը վէ լէզիզ օլուպ Թաhթը Թէէմինտէ տիր.

Պօնպալարտան գօլայճա լէզիզ պիր չէրպէթ Թէրթիպ օլունըր.

Լիբթօն Թիճարէթխանէսինին սիւտ խիւլասասը բէք ալէա օլուպ, գայմաղը չօգ տըր.

Ժամպօն, եաղ (լարտ), պիսքիւի, գագաօ, գօնսէրվ, սաչըզ, գուլթու վէ գայ տէրունինտէ էմէլէր, սուրա վէ սաիրէ տախի վար տըր.

ԼԻԲԹՕՆ) Սէյլանտա չայ, գահվէ վէ գագաօ եէթիչտիրիլէն, տիւնեատա էն պէօյիւք չայ, գահվէ, գագաօ վէ գօնսէրվ Թիւճճարը.

Սէյլան ատասընտա էսամիսի աթիտէ մուհառրէր գահվէ, չայ վէ գագաօ նէպաթաթընըն էն մէշհուր Թարլալարընա ԼԻԲԹՕՆ՝ եէկեանէ մութասարրըֆ օլուպ, պու Թարլալար՝ Սէյլանտա չայ, գահվէ վէ գագաօ եէթիշտիրմէկէ մախսուս էն ալէա արազի օլարագ, պիւքէրճէ էք Թար վիւսաթ ու մէսահէյի շամիլ տիր.

Թարլալարըն էսամիսի չունլար տըր.

Տամպաթէն, Լայմաթօթը, Մօնէրագանտա, Մահատամպաթէն, Մուլաքէլ, Բուբբրաաի, Հանկալլա, Ճիկբանէլլա վէ Գօրանտագալլա.

ԼԻԲԹՕՆ Թիճարէթխանէսինին Տէրսաատէթ աճէնթէսի՝ Գալաթատա Մումխանէտէ Նօմիզօ խանընտա 3—12 նումէրօտա ՆԻԳՕԼԱ Պ. ԳՕՄՎՕԲՈՒԼՕ տըր.

ԹԷԶՋԷԻՆԱԹԸ ՍԷՆԱԻՑԷ

ԼԻՆԳՐՈՒՍԹԱ ՎԱԼԹՕՆ

Աւչէ՞վէճէա Թախթա Թավանլարըա տուվար, բէրվազ, սաչագ, գաբու, բէնճէրէ, նէրտիվէն, չէրչիվէլէրմէյտանլարըն վէ սաիրէնին իչ Թարաֆտան Թէզյինաթընտա մախսուս բէք գիյաթէ ֆանթազիլի Ֆրանսըզ մամուլաթը.

ԼԻՆԳՐՈՒՍԹԱ ՎԱԼԹՕՆ

բուլթուպէթ վէրմէզ, սու ալմազ, Եըգանապիլիր վէ չէգտիրիլէրէք պաչգա եէրէ գուլլ՞ու Թաթպիգ իտիլիր.

ԼԻՆԳՐՈՒՍԹԱ ՎԱԼԹՕՆ

տէզյինաթը քէօսէլէյէ, եախօտ նագըշլը վէ եախօտ տուվար քեաղըտընտա պէնզէր, եանի բէսմիլէրինէ, բէնկլէրինէ վէ գապարթմըշըն կէօրէ չէշիտ չէշիտ Թէզյինաթ գաբուլ օլունապիլիր. Անճագ վէ անճագ իչին.

ԼԻՆԳՐՈՒՍԹԱ ՎԱԼԹՕՆը

մաղազաէ զիյարէթ օլունմագլա, պու մալըն նէֆասէթը Թէզյինիյէսի Թագտիր օլընապիլիր.

Իշպու մաղազատա սօն մօտայա մուվաֆըգ զայէթ միւզէյյէն մէֆրուշաթ Թագըմլարը,

բէտահոլար վէ սաիր հէր տիւրլիւ չալկըլար վէ Ֆրանսըզ էմթաասը սաթըլըրսը կէզի,

Թաչրա իչիւն տէ գօմիսիօն վէ սըբարիշլար գապուլ օլունըր.

Պինայա մախսուս հէր նէվի Թէզյինաթ, եալըզըզ վէ նագըշ իչիւն իմալաթխանէսի վար.

Տահտա զիյատէ մալիւմաթ վէ նիւմունէ վէ գաթալօկ ալմագ իչիւն

Պէյօղլունտա Թէբէ-Պաշընտա Պէլէտիյէ պաղչէսի գարշըսընտա 14 նումէրօլը մաղազատա ԳՕՆԹՈՒԱՐ ԺԷՆԷՐԱԼ գումբանիեասը միւտիրինէ միւրաճաաթ օլունմալը տըր։

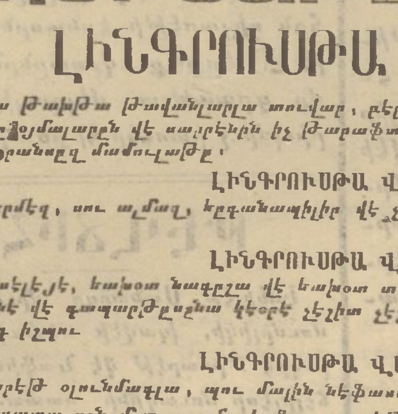

ՕՍՄԱՆԼԸ ՍԻԳՕՐԹԱ

ՇԻՐՔԷԹԸ ՈՒՄՈՒՄԻՅԷՍԻ

20 սէֆէր 1310 վէ 2/14 օգոստոս 1892 Թարիխլի Ֆէրմանը ալիչան մուճիբինճէ Թէշէքքիւլ էյլէմիշ տիր։

Շիրքէթը մէզքիւր՝ հարիգ վէ տէնիզ վէ հայաթ սիկուրթալարը մուամէլաթընը իճրա իտէր։

Իտարէխանէսի.—Տէրսաատէթտէ Գալաթատա Գարաքէօյտէքի Եէնի խան տախիլինտէ։